

LITURGIJOS SAMPRATA

Svarstymai liturginės reformos akivaizdoje

DR. P. CELIESIUS

Liturgija etimologine prasme reiškia viešąją tarnybą. Krikščionių bažnytinėje literatūroje liturgija reiškia viešąsias bažnytines pamaldas, skirtas Dievo garbei ir žmonių pašventinimui. Šiuo rašiniu noriu ribotis liturgijos esmės tikru supratimu pagal Liturginės konstitucijos dvasią.

Pradžioje noriu padaryti porą pastabų dėl simbolizmo reikšmės ir tradicinės liturgijos sampratos.

Simbolizmas

Ar galima vadinti liturgiją simbolizmu? Atsakymas priklauso nuo to, ką mes suprantame simboliu.

Pagal bendrai visų priimtą supratimą simbolis yra ženklas, nurodantis j tam tikrą būtį. Simbolio prasmė glūdi ne savyje, bet kitoje būtyje, į kurią jis nurodo. Simbolio pačio savyje egzistencinis momentas yra nepaisomas. Paisoma tik tai, ką jis turi išreikšti. Žiūrėdami į simbolį, mes norime žinoti, ne kas jis yra savyje, bet — ką jis reiškia. Norime suvokti jo prasmę. Žalios šviesos simbolis nekelia mums klausimo, kas yra žalumas savyje, bet primena eismo leidimą judėti. Akies spinduliui trikampyje simbolis nekelti problemos, kas yra savyje akis ir trikampis, bet nurodo į Dievo apvaizdinį veikimą. Visi sūrtartiniai ženklai nėra suvokiami kaip ženklai patys savyje, bet suvokiami kaip tam tikros sutartos tiesos priminimas. Mūsų gyvenimas yra perpildytas simboliais: raidės simbolizuoja sutartus garsus. Gaidos simbolizuoja muzikinius melodijos garsus. Žmonių dėvimos profesinės uniformos simbolizuoja jų profesijas ir privilegijas. Visos matematinės figūros ir formulės yra ne kas kita, kaip tam tikrų matematinių dėsnių simbolinė išraiška. Įvairūs gestai ir judesiai yra žmogaus asmens išraiškos simboliai. Pereidami prie liturgijos, klausiamo, ar ir liturgija yra tik dvasinės būties išraiškos simboliai?

Bažnytinis ceremonias

Nežinau, kaip tai būtų galima paaiškinti, kad Bažnyčios istorijos eigoje susidarė toks sekulų liturgijos supratimas, kad iš tikrųjų daugumos manoma, jog liturgija yra tik simbolizmas dvasinei būčiai nurodyti, kad vanduo esąs simbolis krikšto malonės, kad ligonių aliejus esąs ligonių sakramento malonės simbolis, kad chrizmos alie-

jus esąs sutvirtinimo sakramento malonės simbolis, kad išrišimo žodžiai esą atgailos sakramentinės malonės simbolis ir panašiai visuose sakramentuose ir sakramentalijose. Pagal tokią sampratą visa Katalikų Bažnyčios liturgija yra ne kas kita, kaip grynas simbolizmas. Žmonės ateina bažnyčioje dalyvauti simbolizme: bažnytiniam mene, bažnytiniuose veiksniuose: stoti, klauptis, sėsti, žegnotis, balsiai kalbėti poterius, ar dalyvauti procesinėje eisenoje. O apie malonės gavimą, dalyvaujant liturgijoje, mažai kas kalba. Buva bažnyčioje, atstovėjai mišias, pagiedojai — ir viskas tvarkoje. Dalyvavai religinėje iškiloj, maldingoj kelionėj, turėjai pramogą, pamatei daug žmonių, pamatei naujų vietų ir to pakanka. Simbolinis dalyvavimas tariamai patenkina žmogaus išviršinį religingumą, ir jau skaitaisi ritualinis katalikas.

Net ir teologiniuose sluoksniuose palengva susiklojo liturgijos samprata. Teologinėse mokyklose liturgijos dalykas buvo dedamas po dogmatinės, moralinės, skripturistikos, kanonų teisių paskutinėje vietoje. Jeigu aniemis dalykams buvo skiriamas po 5—6 savaitines valandas, tai liturgijai teskirto 1—2 savaitines valandas. Jeigu dogmatinei, moralinei, skripturistikai ir kanonų teisei parinkdavo pačius geriausius ir specialiai tiems dalykams paruoštus profesorius, tai liturgiją pavesdavo tam profesoriui, kuris "neturėdavo ko veikti". Žodžiu liturgija buvo žiūrima ne kaip į visų teologinių dalykų visumą, bet tik kaip į apeigų mokslą. Išmokyti liturgijos praktiškai reikė pramokinti kandidatą į kunigus bažnytinių ceremonijų, kad žinotų, kaip atlikti sakramentų ir sakramentalijų tei-

kimo apeigas. Tuo būdu liturgijos supratimas neprašoka religinių apeigų ceremonialo sampratos. Liturgija redukuojama į bažnytinį ceremonialą. O iš tikrųjų liturgijos esmėje telpa ir dvasinis ir ženklinis momentas.

Liturgijos dvasinis momentas

Sename Įstatyme Dievo žadėtas žmonių giminės atpirkimas laiko pilnybėje — tam tikrame istoriniame momente — buvo atliktas Kalvarijos kalne kryžiaus aukoje. Atpirkėjas yra švenčiausios Trejybės antras Asmuo Jėzus Kristus, laisva valia pasiaukojęs atpirkimo veiksmui, kad tuo veiksmu būtų sunaikintas pirmpradės nuodėmės ir visų asmeninių žmogaus nuodėmių užtrauktas praeikimas tų žmonių, kurie nori būti Dievo tėvainystės įniamais ir rodo pastangų jais tapti.

Kristaus kaip antrojo dieviškojo Asmens kryžiaus aukos nuopelnai yra begaliniai. Jų pakanka atpirkti visai žmonijai. Jie sudaro, jei taip galima išsireikšti, atpirkimo išdą, iš kurio gali sėintis išganymo dovana kiekvienas geros valios tikintysis pagal paties Dievo nurodytus būdus.

Senajame Testamente Dievas

Kristus, nugalėjęs mirtį. Petro Aleksos skulptūra už naujai įrengto altoriaus Tėvų jėzuitų koplyčioje, Chicagoj. Nuotr. A. Kezio, SJ.

kalbėjo žmonėms apie išganymą ir rengiamą atpirkimą šventraščio žodžiais. Naujame Testamente Dievas įvykdo patį atpirkimo veiksmą. Po įvykdyto

atpirkimo dieviškasis Asmuo žengia dangun ir atveria jį kelią visiems jo atpirkimo malonėmis besinaudojantiems. (Nukeita į 2 psl.)

Lietuvis dailininkas ten, kur gyveno R. Tagore

Petro Luko egzotikos troškulio odiseja

JURGIS GLAUDA

juje, nepaliaujamai ieškodamas naujų meninės išraiškos būdų, ėmė artėti į tapybą.

Paminklai ir džiunglių drobės Venezueloje

Tremties metų praleidęs Šveicarijoje, Lukas emigravo į Venezuelą. Ten jam teko dirbti, ir gana intensyviai, taikomojo meno srityje. Jis turėjo nemažai oficialių užsakymų planuoti viešuosius paminklus pasižymėjusiems Venezuelos asmenims. Keli paminklai buvo tokie monumentalūs, kad beinspektuodamas savo kūrinių, Lukas paslydo paminklinio generolo ausyje ir, kritęs žemėn, gerokai susižeidė.

Gyvendamas Venezueloje, ar susitikęs su džiunglių gamta, ar bemedituodamas apie egzistencijos esmę, Lukas ėmė išreikšti save drobėje. Vieni jo tapybos darbai pilni simbolių elementų, religines ar filosofines temas išsakant alegorijomis ar vizijomis; kitos gi drobės yra grynai įspūdių pagauti šikiai iš džiunglių pasaulio. P. Lukas yra retas iš lietuvių dailininkų, susidūręs su džiunglėmis betarpiai. Luko džiunglių drobės kupinos švelnių varsu, beveik realistinės; tačiau neišvengiamas tropikinės gamtos fantastiškumas suteikia joms vizijinį pobūdį.

Sulis Indijon

1962 metais Lukas staiga apspręsta akimirka keliauja Indijon, via Italia.

Jis apsigyvena netoli Kalku-

tos, sueina į santykius su vietiniu Visva - Bharati universitetu ir gauna universiteto stipendiją studijuoti indų, kinų ir japonų meną.

Visva - Bharati universitetas yra išaugęs iš garsaus indų rašytojo ir filosofo Rabindranato Tagorės įsteigtos "Taikos Buvėnės" mokyklos, ir tebevyvena didžiojo indų kūrėjo atmintimi. Greta yra Rabindranato Tagorės muziejus, kur surinkti Tagorės rankraščiai, portretai ir būtiniai atsiminimo daiktai.

Šio universiteto studijose Petras Lukas, tur būt, pirmas ir vienintelis lietuvis dailininkas, kuris betarpiai sueina su indų meno studijomis ir betarpiai semiasi žinių iš originalų. Tūkstantmetinės indų meno tradicijos, jų meno monumentalumas ir kartu subtilumas, indų dailininkų pastangos išlikti jų tradicijose ir kartu modernėti, tai viskas sudaro studijų esmę.

Greta universitetinių studijų visa didžiulė Indija yra egzotiškumo — (europiečio akimis žiūrint) mokykla. Lukas ima intensyviai keliauti. Jis vyksta į centrinę ir pietinę Indiją, plaukia šventąja Gango upe, semiasi parbloškiančių įspūdių iš nesuskaitomų, po visą Indiją išbarstytų meno paminklų, šventovių, obeliskų, muziejų ir žvelgia lietuviu akimis į mižiniškos indų visuomenės veidą.

Lietuvis — konkurso laimėtojas

1963 metais Visva - Bharati universitete Rabindranato Tagorės atminčiai įvyksta studentų konkursas, siekiant atvaizduoti didįjį rašytoją ir filosofą drobėje. Lukas imasi darbo. Jis

Kertinė Paraštė

RECENZIJŲ PAIEŠKOJIMAS

Dažnai parengimų vadovai, parūpindami sales ir orkestrus, pasirūpina ir programų vertintojais, kas iš anksto reiškia, jog toks vertinimas turi būti palankus. Taip pat dažnai, norint, kad knyga turėtų pasisekimą, parūpinami recenzentai. Iš esmės gal tai ir nebūtų bloga, bet, manytume, kad kokiam kultūriniam atsiekimui vertintojus turėtų parinkti laikraščių ir žurnalų redakcijos, o ne tie, kurie tą parengimą ruošia. Apie tokių recenzentų paieškojimą rašo ir Chicagos "Sun Times" dienraščio knygų priedo nuolatinis kritikinių straipsnių autorius Hoke Norris, savo kolumnoje "Critic At-Large". Jo mintys yra įdomios ir mums.

Savo straipsnyje autorius sako, kad daugelis autorių daro klaidas, ieškodami recenzentų. Tai esą klaidingas reikalas dėl keletos priežasčių. Pirma, tai psichologinis motyvas. Nes kai prašoma parašyti, tai kritikas jaučia jau tam tikrą moralinį spaudimą ir jis iš karto tam pasipriešina. Ir prašytojas dažniau susilauks neigiamo atsakymo. Antra, kritikas mano, kad kur nors yra blogai, jei jau reikia prašyti, kad kas parašytų, nes geri kūrybiniai atsiekimai nereikalauja samdomo. Tokie prašymai iš karto nuteikia neigiamai kritiką, nes manoma, kad kas nors tam kūrybiniam atsiekime bloga, jei jau reikia prašyti tautos. Hoke Norris rašo, kad knyga turi kalbėti pati už save, ir jai samdinių nebereikia. Anot jo, geras autorius nebeieško savo išėjusiai knygai apginti kritikų, bet sėda ir dirba prie kitos knygos, vertinimą palikdamas spręsti visuomenei be jokio įtaigojimo. Jeigu autorius jau mano, kad reikia paprašyti žmonių, kurie jo knygą visuomenei aiškintų ar ją gintų, tai pasak "Sun Times" kritiko kažkas yra netvarkoj su autoriumi ir knyga. Norris mano, kad dažnas jaučia, ko knyga verta, todėl tas, kurį kankina nepasitikėjimas savo darbu, ieško tautos iš šalies, ta talka turi

įtaigoti, kad viskas gerai, gi geros knygos autorius leidžia kalbėti knygai, pats visai palikdamas nuošaly. Straipsnio autorius sako, kad kritikai turi vengti artimesnių santykių su rašytojais, nes tokiais santykiais sunaikinamas objektyvumas, ypač kada reikia vertinti knygą. Geras kritikas vengia visokių užsakymų, lygiai geras kūrėjas vengia visokių prašymų.

Be abejo, čia gal ir per griežtai pasakyta, atsižvelgiant į lietuvių dabartines sąlygas. Norris teigia, kad, nepaisant, jog leidėjas įdėjo keletą tūkstančių, o autorius daug laiko, knyga gali likti niekienu nepastebėta, ir čia nieko nepadarysi. Lietuvių gi atvejuje šiais laikais, kada ypatingai silpnų knygų retai beišleidžiama, tenka knyga, o lygiai ir kitas kultūrinis apraškas, išskirtinai garsinti, nes kiekvienas tylėjimas būtų kenksmingas. Tačiau nėra gera, kai iš anksto jau apsirūpinama koncerto, parodos ar knygos recenzentais, kurių pareiga pasidaro nebe vertinti, bet garbinti.

Lietuviai išskirtinai turi domėtis savo kūryba, bet kadangi kiekvieno kultūrinio darbo autorius turi savo draugų, tai kiekvienas toks darbas gali būti plačiai išgarsintas ir išgirstas, ir tada nebeturėsime jokio tikrojo vertinimo kriterijaus. Mūsųose tikrai vertintojų - kritikų nėra daug. Kritika reikalauja kruopštaus pasirošimo, ir kritikas su kiekvienu pasisakymu rizikuoja save išstatyti į nemalonį padėtį, kiek tai liečia kūrėjus, todėl ir geriausia, kad tie, kaip minėtas "Sun Times" autorius teigia, turėtų mažiausia įsipaigojimų tiems, kuriuos jie vertina. Ir geriausia, kad tokie vertinimų užsakymai ateitų ne iš pačių kūrėjų, bet iš žurnalų ir laikraščių redakcijų. Tada kritikas bus mažiau įpareigotas rašyti taip, kaip pageidautas užsakytojas, ir neatsidurs prieš subjektyvumo pavojų.

P. Svilius

studijuoja Tagorės nuotraukas, portretus, jo raštus. Ir konkurso laimėtoju tampa lietuvis Petras Lukas. Jo sukurtas Rabindranato Tagorės portretas įvyko literatūros šventė. Premijos laimėtojas Lukas buvo priimtas į Tagorės memorialinį muziejų, kur jis nuo šiol liudys įdomią nepaprastybę: Pabaltijo

šalies dailininko nupieštą Tagorės pomirtinį portretą paties Tagorės įkurtame universitete.

Iškilmų dieną universitete įvyko literatūros šventė. Premijos laimėtojas Lukas buvo pakviestas tirti žodį. Lukas padeklamavo universiteto auditoriją nepaprastybę: (Nukeita į 4 psl.)

Šiame numery:

- Recenzijų paieškojimas.
- Liturgijos samprata.
- Lietuvis dailininkas Indijoje.
- Išprovokuoti Nėries minėjimai Lietuvoje.
- Spaudos draudimą prisimenant.
- A. Rannit'o eilėraščių.
- Žodžiai apie A. Kezio, SJ, nuotraukų parodą.
- Luigi Pirandello Chicagoje.
- Dėmesys naujam poezijos žodžiui.
- Nauji leidiniai ir filmai.
- Nejautrūs, o gal net per daug jautrūs?
- Moterų gyvenimas.

Petrus Lukas

Studentė

Petrus Lukas

Premijuotasis R. Tagorės portretas

LITURGIJOS SAMPRATA

(Atkelta iš 1 psl.)

Tačiau ir po dangun įžengimo Jėzus Kristus nenutraukia ryšių su visais amžiais žemėje gyvenančiais tikintisiais. Jis kiekvienam momentu teikia išganyto malonių tam tikru nustatyto būdu kiekvienam Dievą tikinčiam ir išganytoją išpažintančiam. Tas Dievo pasirinkimu nustatytas būdas yra Jo įkurtoji Bažnyčia žemėje. Jėzus Kristus išganyto išdą paliko savo įkurtoje Bažnyčioje, per kurią, kaip tarpininkę, yra teikiama išganyto malonės individualiai kiekvienam tikinčiam.

Jėzus Kristus ne tik įsteigė matomą Bažnyčią ir jai sudėjo atpikimo išdą, bet taip pat paliko nurodytus būdus išganyto malonėms teikti, paskyrė Bažnyčiai valdyti tam tikras institucijas — vadovybę, įsteigė malonių šaltinius — sakramentus ir sakramentaliųjų ir paliko savo mokomąjį žodį, kuris liko tikintiesiems perteiktas evangelijų ir bažnytinės tradicijos pavidalais.

Jėzus, būdamas Dievas, nepelno išganyto malonę, sudeda į Bažnyčios rankas sakramentų ir sakramentaliųjų pavidalų ir paveda visiems tikintiesiems toms malonėms naudotis. Tikintųjų naudojimas tomis malonėmis, tarpininkaujant Bažnyčiai, sudaro viešus religinius aktus, kurie visumoje vadinami **liturgija**. Tuo būdu liturgijos esminė dalis yra Dievo duotas išganyto malonės gavimas. Tai yra pats svarbiausias liturgijos momentas — dvasinis momentas.

Vyriausias malonės autorius, kaip matėme, yra pats antrasis šventčiausias Trejybės asmuo Jėzus Kristus. Bažnyčia veikia ne iš savęs ir ne savo vardu, bet Jėzaus įgaliojimu. Bažnyčios vadovybė — kaip institucija — veikia tik tiek, kiek ji yra įgalota. Todėl ji yra antrinis (įgaliojimo būdu tapęs) malonės autorius. Kiekvienas tikintysis, laisvai apsisprenddamas už jam iš Dievo pusės pasiūlytą išganyto, tampa Bažnyčios dalyviniu nariu. Liturgijoje tat susitinka iš vienos pusės aukščiausias laisvasis asmuo Dievas su laisvai apsisprendžiančiu žmogumi, Dievas pasiūlo išganyto malonę, o žmogus atsako į Dievo pasiūlymą. Liturgijoje įvyksta dviejų laisvųjų asmenų susitikimas, abišaliai sąmoningas ir laisvas susitikimas. Liturgijoje realizuojasi žmogaus religinio egzistencinio akto pasireiškimai.

Liturgijos ženklinis momentas

Antrasis šventčiausias Trejybės Asmuo galėjo atpikinti žmonių grynai dvasiniu būdu. Jis, kaip Dievas, galėjo tai pilnai įvykdyti. Tačiau jis pasirinko kitą būdą, būtent: tapo žmogumi ir tik kaip Dievas - Žmogus atpikė žmonių.

Dievo žmogumi tapimas yra dviejų prigimčių vienas asmeninis sujungimas. Jis, kaip Dievas, yra amžinas, yra neregimas ir nei laiku, nei erdve nesąlygojamas. Jis, kaip žmogus, yra gimęs tam tikrame istoriniame momente ir tam tikroje vietoje. Jis, kaip žmogus, tapo erdve ir laiku sąlygotas. Tapo istoriniu asmeniu. Būdamas žmogumi, jis tapo regimas ir, kaip kiekvienas žmogus, vaikščiojantis, kalbantis, valgantis, poilsiaujantis. Žodžiu, jis turėjo visas žmogiškas regimybės. Dievas tampa žmogaus kūne regimu ženklu. Šalia nematomo Dievo — regimasis žmogus, Jėzus Kristus istorinio asmens pavidale.

Kalvarijos kalno kryžiaus aukoje kėnčia visas Dievo - Žmogaus Asmuo. Žmonijos atpikimas įvykdomas dvejopu būdu: nematomo Dievo asmens begalinį išganyto nuopelną ir matomo žmogaus fizine kančia. Nematomas dvasinis išganyto

nuopelnas yra sujungtas su regimajam žmogiškam kančia: dvasinės prigimties malonė su regimais kančios ženklais.

Kristus, įsteigdamas Bažnyčią, paliko joje nematomą dvasinės prigimties išganyto malonę regimajame Bažnyčios pavidale. Jis dvasinį Bažnyčios mokslą įkūnijo regimuose švent raščio žodžiuose ir Bažnyčios tradicijoje.

Jėzus Kristus, palikdamas Bažnyčioje sakramentus, kaip išganyto malonės šaltinius, juos įvilko į regimus ženklus. Krikšto sakramentinę malonę sujungė su vandens pylimu ir krikšto žodine formule (aš tave krikštiju vardu Tėvo ir Sūnaus ir šventosios Dvasios). Sutvirtinimo sakramentinę malonę sujungė su aliejaus tepimu ir sutvirtinimo žodine formule. Išpažinties sakramente nuodėmių atleidimo malonę sujungė su atgailos ženklais ir išrišimo žodine formule (aš tave išrišiu iš tavo nuodėmių vardu Tėvo ir Sūnaus ir šventosios Dvasios). Komunijos pažvenčiamą malonę — su duonos ir vyno medžiagų pavidalais. Ligonių sakramentinę malonę su aliejaus tepimu ir žodine formule. Kunigystės sakramentinę malonę su alie-

A. Tamošaitienė Pirmoji šalna Iš parodos lapkričio 26—29 d. Brooklyne, N. Y.

jais tepimu, rankų uždėjimu ir žodine formule. Moterytės sakramentinę malonę su žodine formule ir abipusės išikimybės pareiškimu. Panašiai yra ir sakramentaliosios: dvasinė malonė jungiama su daiktiniais ženklais (vandens šlakstymu, druskos dėjimu, selėmis palietimu, peržegnojimu). Žodžiu, visais malonės gavimo atvejais prie dvasinės prigimties malonės yra visada jungiama ir regimasis ženklas. Nuo išganyto pažadėjimo regimuose švent raščio žodžiuose iki išganyto įvykdymo Kalvarijos kalne iš išganyto malonės teikimo sakramentų - sakramentaliųjų pavidaluose išganyto malonę neatskiriamai lydi regimieji ženklai. Grynai dvasinė malonė yra sujungiama su tikroviniiais ženklais substancialiu būdu. Taigi, tiek sakramentų, tiek sakramentaliųjų realūs ženklai priklauso liturgijos esmei.

Sakramentų ir sakramentaliųjų regimieji ženklai Viešpaties valia yra įjungti į realų išganyto malonės gavimą, kaip neatskiriamoji sakramentinės malonės dalis. Nėra ženklo — nebūs ir malonės. Todėl jie, būdami realūs, jokių būdu nėra simboliai.

Jeigu sakramentiniai ženklai būtų tik simboliai, tai pats sakramentinis veiksmas galėtų įvykti ir be jų. Simboliai veiksmo juk nesupriežastina, o tik jį nurodo. Tada veiksmas vykty už simbolinio ženklo ir būtų savyje realūs, o simbolinis ženklas tik nurodytu, kad veiksmas vyksta. Bet iš tikrųjų sakramentuose be ženklo neįvyksta nei sakramentinio veiksmo. Taigi sakramentiniai ženklai nėra simboliai, bet veiksmo supriežastintojai ir kaip tokie jie yra neatskiriamasis sakramentinės malonės faktorius, arba sakramentinės būties esminis momentas.

Liturgija nėra simbolizmas tikraja prasme

Iš atskleistos sakramentų ir sakramentaliųjų sampratos galime suvokti ir pačios liturgijos situaciją Katalikų Bažnyčioje. Liturgija savo esmėje, kaip matėme, perteikia išganyto malonę žmogaus sielon. Pagrindinį liturgijos turinį sudaro sakramentaliųjų ir sakramentaliųjų. Šiuo požiūriu nėra leistina liturgiją sutapatinti su simbolizmu. Išganyto malonės realizacija žmogaus sieloje niekad negali būti suvokiama kaip simboliz-

mas, bet perkeltime prasme jos nusakymas. Liturgiją tiesiogine prasme vadinti simbolizmu reiškia ją suvokti iškreipta prasme.

Antrojo Vatikano susirinkimo Liturginė konstitucija

Dėl liturgijos sampratos amžių bėgyje subseklymo stipriai pasisako dabartinis Antrasis Vatikano visuotinis Bažnyčios susirinkimas. Jis, prieš svarstydami kitus svarbius pastoracinius klausimus, pirmoj vietoj imasi spręsti liturgijos reikala. Susirinkimas pabrėžia, kad Kristus ir po įžengimo dangun palieka egzistuoti savo įkurtoje Bažnyčioje dieviško žodžio (švent raščio) ir sakramentinės malonės pavidalu: "Kristus yra visuomet egzistuojantis savo Bažnyčioje, ypatingai Misių aukoje, ne tik ministro asmenyje, bet ypač eucharistinėje išvaizdoj. Jis yra egzistuojantis savo galia sakramentuose... Jis yra egzistuojantis savo žodžiuose, kadangi, skaitant bažnyčioje švent raščio žodžius, jis pats kalba. Jis yra egzistuojantis, kai Bažnyčia meldžiasi arba gieda, nes jis pažadėjo: "Kur du ar trys susirinkę mano vardu, ten aš esu jų tarpe" (Mat. 18,20). Tikrai Kristus visados jungiasi su Bažnyčia tame didžiajame darbe, kur Dievas tobulai garbinamas ir žmogus pašventinamas" (Liturg. Konstituc. c. I, n. 7).

Visuotinis Vatikano susirinkimas tęsia toliau Pijus XII enciklikos "De corpore Christi mystico" pradėtą liturginį atgimimą. Per liturgiją mes jungiamės su Kristumi kaip Bažnyčios Galva dvasiniu būdu, nes Kristus su savo įkurtoja Bažnyčia sudaro vieną mistinį kūną, kurio Galva yra pats Kristus, o jo nariai esame mes visi tikintieji. "Liturgijoje — sakoma ten pat Liturginė konstitucijoje — žmogus pašventinamas išreiškiamas pojučiais suvokiamais ženklais, kur kiekvienam ženkliui yra atitinkama sekme; liturgijoje šitoks viešas garbinimas yra atliekamas kartu ir Jėzaus Kristaus, kaip mistinio kūno Galvos, ir jo narių".

Liturgijos esmė — mistinio Kristaus kūno supratimu — pirmiausia turi įsisąmoninti patys liturgijoje vadovaujantieji asmens — kunigai, kad jų gyvu pavyzdžiu galėtų persimti ir visi dalyviai. Nepakanka paisyti vien tinkamo apeigų (ceremonijų) išpildymo, laikantis rubrikinių nuostatų, kad atliekamas liturginis veiksmas būtų tikras (validum), bet reikia kartu įsigilinti ir į liturgijos dvasią — esmę: "Dėl to sielv ganytojai turi įsisąmoninti, kad laike liturgijos celebravimo yra reikalinga daugiau, negu validum ir licitum nuostatų užlaikymo; jų pareiga taip pat užtikrinti, kad tikintieji pilnai suvokty, kas vyksta ir, įsijungdami į apeigas, jų vaisiais pasinaudoty" (o. c. I, n. 11).

Pilnas tikintųjų liturgijon įsijungimas yra pats didžiausias tiek liturginio sąjūdžio, tiek Antrojo Vatikano susirinkimo tėvų troškimas: "Motina Bažnyčia kuo labiausiai trokšta, kad visi tikintieji būtų vedami į pilną, sąmoningą ir aktyvų dalyvavimą liturgijoje, nes tokiu būdu jie įsijungia į "prigimties" (o. c. n. 14).

Katalikų Bažnyčioje pats svarbiausias liturgijos centras yra eucharistinė puota, apie kurią grupuojasi kiti Bažnyčios sakramentaliųjų ir sakramentaliųjų. Dėl to liturginiam atsinaujini-mo susirinkimo tėvai deda pagrindinį akcentą Eucharistijai (Misioms) pabrėžti: "Iš liturgijos, o ypač iš Eucharistijos, kaip iš šaltinio, teka mums malonė; joje yra sėkmingiausių būdu pasiekiamas žmonijos Kristuje pašventinimas ir Dievo garbinimas, o prie šiu, kaip prie tikslo, yra lenkiama viso-

čia Bažnyčios veikla" (o. c. n. 7).

Visoks minėtas liturginis atsinaujimas turi prasidėti teologinėse mokyklose ir institutuose, kur rengiami būsimieji liturgijos reiškejai. Tam tikslui Liturginės konstitucijos pirmojo skyriaus n. 15 reikalauja, kad liturgijos disciplinos profesorai būtų parinkti aukštųjų kvalifikacijų asmens ir gerai paruošti liturgijos objekte. Sekantis minėtos konstitucijos paskirsnis reikalauja, kad liturgijos mokymas būtų pakeltas į svarbių ir pagrindinių kursų rangą. Liturgijos objektas turi būti apsprendžiamas teologiniu, dvasiniu, pastoralinu, istoriniu ir teisiniu požiūriu. Toliau susirinkimas ragina tiek kunigus, tiek vienulius, tiek pasauliečius, dirbančius pastoracijoje, kad jie visais galimais būdais stengtųsi patys geriau ir pilniau suprasti celebruojamas liturgines apeigas, kad nuosirdžiau gyventų liturgine dvasia ir tą dvasiją perteiktų jų globai pavestiems tikintiesiems (o. c. n. 18).

P. SILEIKIS, O. P.
Ortopėdas, Protėstas
Aparat-Proteza, Med. ban. dašal. Spec. pagalba kojomis (Arch Support) ir t. t.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
Val. 9-4 ir 9-8. Šeštad. 9-1
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PROspect 6-5084

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLES LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val.: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Šeštadieniai 10-1 val. Trečiadienį užlaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229.
Res. telefonas: WALbrook 5-5076

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
*Pirmą ligonius pagal susitarimą. Jei neatliepia skambinti MI 3-0001

Ofiso 5148 West 63rd Street
Tel.: PROspect 8-1112
Resid.: 8241 West 66th Place
Tel.: REPUBLIC 7-7868

DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 5; treš. uždaryta. Antrd. ir penkt. vakarais nuo 7 iki 8.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-šios ir California
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak. Šešt. 2-4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telefonas: 478-4042
Res. WALbrook 5-5048

DR. C. K. BOBELIS
Inktų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0538 — Elgin
425 No. Liberty Street,
Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-8848, Res. 288-2283
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm. ketv. 1-4 vakar. 7-9 antrd. penkt. 1-8, treč. ir šešt. tik susitarus.

Tel. ofiso HE 4-5758; Res. HI 5-3225
DR. S. IR M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
Bendra praktika ir alergija
2751 West 61st Street
Valandos: pirm. antrd. ketvirt. 9-9 val. penktad. 10 v. r. iki 9 v. vak. Šeštad. 10 v. r. iki 1 p. p. Ligonius priima pagal susitarimą.

Tel. ofiso 735-4477; Res. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Res. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti MI 3-0001

Ofiso HE 4-1414, Res. HE 7-6967
DR. B. GAIZONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė: akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1-8 ir 6-8 val. vak. Šešt. 12-3 v. p. p. Trečiadieniai uždaryta.

Res. GI 8-0873
DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2737 West 71st Street
Val.: kasdien nuo 6-8 val. vakar. Šeštad. nuo 10 iki 12 valandos. Trečiadieniai uždaryta. Ligonius priima pagal susitarimą.
Val. — WA 5-5017

Paleista iš Kalėjimo Pasternako draugė

Vos nusileidus Chruščiovo žvaigždei, bene vienas pirmųjų naujųjų Kremliaus valdovų darbų buvo paleisti iš vergų darbo stovyklų Sibire Olga Ivinskaja, buv. sovietų rašytojo Boriso Pasternako draugė. Ji buvo laikoma jo Nobelio premiją laimėjusio romano "Daktaras Živago" įkvėpėja. Nikita Chruščiovas ištrėmė ją 1960 m. į Sibirą aštuoneriems metams neva už valiutos kontrabandą.

Tuoj po Pasternako mirties ji kartu su savo dukterimi bu-

vo sumta ir abi apkaltintos neva pasisavinusios už Pasternako knygą iš užsienio įvežtus \$100,000. Duktė, nuteista 4 metams, buvo paleista 1962 m.

Dėl pačios Olgos Ivinskos teismo, suteisimo ir ištrėmimo buvo pasipiktinę Prancūzijos, Anglijos, JAV ir kt. kraštų rašytojai ir kultūrinės organizacijos. Tačiau, Chruščiovui valdant, tie jų protestai nieko negelbėjo.

Ofiso tel. PR 8-2220
Namy — res. PROspect 8-9081
DR. JANINA JAKSEVIČIUS
JOKIA
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
3656 West 63rd Street
Pirmad. antrd. ketvirt. ir penkt. nuo 11 iki 1 v. ir nuo 4 iki 7 v. v. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Tel. ofiso PO 7-0000, Res. GA 3-7378
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

Tel. GROvehill 6-1505
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą, išskyrus trečiadienį, uždaryta.

Ofiso PR 6-1795, Res. TR 3-0281
DR. ALG. KAVALIONAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
2300 West 51st Street
Oakley Medical Arts
Pirm., antrd., ketvirt. ir penkt. nuo 2-4 ir 6-9 ir pagal susitarimą.

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1281
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir šeštad. tik susitarus.

Tel. RELiance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val.: Pirmad., antrd., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 p. p. 6:30-8:30 val. vak. Šeštad. 12-4 val. trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-8 val. ir 6-9 v. vak. Išskyrus trečiadienį, Šeštadieniai 12 iki 4 pop.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KŪDUKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrd., ketv. ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakar. Trečiad. nuo 11 val. ryto. — 1 v. p. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 8 val. p. p.
Ofiso tel. 239-2918.
Res. tel. 239-2918.

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEMlock 6-3545
(OFISO IR REZID.)
Valandos pagal susitarimą

DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Tel. — PROspect 8-7773
Val.: pirmad., antrd., ketvirtad. 1-4 p. p. antrd. ir penktad. 6-8 v. v.

Ofiso HE 4-1818, Res. PR 8-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštad. 9 v. r. — 2 p. p. Trečiadieniai uždaryta

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VIDAUS LIGOS
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: PULLman 5-6766
Namu: BEVERly 5-3946
Prijm. val.: kasdien 6-8 v. v., šešt. 1-4 p. p. ir treč. uždaryta.

Tel. CE 6-0720 arba 283-4600
DR. C. K. PAULIS
DIAGNOSTIKA IR VIDAUS LIGOS
Monroe Building, Suite 709
104 South Michigan Avenue
Valandos susitarus telefonu

Tel. Ofiso PR 6-7800; Namy 925-7997
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Valandos: 1-8 p. p. Išskyrus trečiadienį

Tel. RE 7-8818
DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Ofisas 2659 W. 59th Street
VALANDOS: 2-4 p. p. ir 6-8 p. p. Trečiadieniai ir šeštadieniai uždaryta.

Ofiso telefonas — CL 4-2421
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4907 South Kedzie Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)

Val.: kasdien nuo 2 iki 5 val. vak. Treč. ir šeštad. tik susitarus
DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDINES LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Sv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: Pirmad., antrd., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniai ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REPUBLIC 7-2390.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir lėnas
4455 S. California Ave., YA 7-7381
1 val. p. p. iki 8 v. v. kasdien; treč. uždaryta; šešt. nuo 10 v. r. iki 1 pop.

Res. tel. PR 8-6780
DR. L. SEIBUTIS
Inktų, pūslės ir šlapimo takų chirurgija
Ofisas: Naujas adresas: 2454 West 71st St. (71-os ir Campbell Avenue kampas), tel. 776-2890.
Valandos pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RELiance 5-4410
Res. tel. GROvehill 6-0617
Valandos: 1-8 p. p. ir 6-8 p. p. Penkt. tik 1-3 p. p. Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

Ofiso telefonas: CLARissa 4-3990
Resid. telefonas: WALbrook 5-5098
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir specialiat chirurgija
4644 So. Ashland Avenue
Valandos: kiekvienu diena 2-4 ir 6-8 val. vak. Trečiadieniai ir šeštadieniai uždaryta, priimama pagal susitarimą. Šeštadieniai nuo 2 v. iki 5 v. v.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Ofiso PROspect 8-1235 ar PR 6-5873
Ofiso val.: Pirm., antrd., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Šešt. 2-4 v. popiet. ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-3125, Namy GI 8-0198
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirmą ligonius tik susitarus.
Val. 3-4 p. p. ir 6-8 p. p. Treč. ir šešt. uždaryta.

Telefonas — GROvehill 6-2828
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
VALANDOS: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. v. Šeštadieniai 1 iki 4 val. Trečiadieniai uždaryta

Tel. PROspect 6-9490
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 So. Kedzie Avenue
Ofiso val. kasdien: 2-4; 6-8. Šeštad. nuo 2 iki 4 v. Treč. ir šeštad. tik susitarus atvejais ir susitarus.

Tel. ofiso PR 6-6446, Res. HE 4-3158
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val.: 2 iki 4 v. p. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštad. pagal sutartį

DR. P. Z. ZALATORIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 South Halsted Street
Tel. ofiso CA 3-0257, Res. PR 6-6653
Res. 6000 So. Artesian Avenue
Val. 11 v. ryto iki 2 v. p. p. 6-7 v. v.

Perskaityt "Draugą", duo kiti jį kitiems pasiskaityti

IŠPROVOKUOTI NĒRIES MINĒJIMAI LIETUVOJE

Kaip yra įprasta, bet kokioms sukaktuvėms ryškesnieji akcentai dedami, minint šimtmečius, na, dar 75 metus arba jau lent 50 metų. Tuo tarpu, atrodo, nei iš šio, nei iš to šiame mėnesyje okupantas ir jam klusni komunistų partija Lietuvoje spaudą ir sales užtvindė raštais bei kalbomis, minėdami 60 metų nuo Salomėjos Nėries gimimo. Šia proga poetė gerbiama mingais Vilniuje ir kitur, ypač Vilkauskijoje — jos lankytoje gimnazijoje, Alvite — jos lankytoje pradžios mokykloje. Laikraščiuos mirga reportažai iš jos gimtojo kampo, poetės tėviškėje Kiršų kaime atidengtas paminklinis akmuo, laikraščiuos spausdinami pokalbiai su vietos kolūkiečiais.

Deja, tokie pokalbiautojai pačioje Bačinskų sodyboje jos šeiminkų Bačinskų neranda. Visi jie ir artimieji giminės pasitraukė į laisvuosius Vakarus. Poetės senutė motina, brolis ir sesuo gyvena Chicagoje, kiti kitiur. Žinoma, apie tai bolševikinė spauda Lietuvoje nerašo nė žodžio, nerašo, kad ir Bačinskų šeima šiuo atžvilgiu ištiko ta pati tragedija, kaip ir gausią Sniečkų šeimą.

Stebint šitokia dabartinių Salomėjos Nėries minėjimų aud-

ra, iš karto gali būti ir ne visai aišku, kodėl šiomet toks išpūstas pabrėžimas to poetės še-

Salomėja Nėris

Albinas Makūnaitis medžio raižinys

kiau minėti penkiasdešimtmetis buvo praleistas be jokių ypatingų pertempimų, beveik visai tydomis, palyginus su tuo, kas ten dabar daroma. Ir atsakymas labai jau aiškus. Šešiasdešimtmečio iškilmės išprovokavo laisvoji lietuvių spauda Vakaruose, kurioje pastaruoju metu buvo apščiaberta kontraversinių neriškiųjų temų. Okupantas ir jam tarnaujantieji, pasirodo, yra skaudžiai jautrūs kai kurių čionykštėje spaudoje rašiusių mėginimui poetę "nutarybinti". Šešiasdešimtmečio minėjimų sriautą, matyt, tiesiogiai bus išprovokavusi prel. M. Krupavičiaus užuomina, kad pokario metais rašytoja, girdi, bolševikų buvo lyg ir pamiršta, bent jau nebuvo keliama į neilygstamas aukštybes. Šešiasdešimtmečio minėjimų tvanas dabar ten ir yra dirbtinai išpūstas atsakas: štai, matykite, kaip mes savo, ir niekieno kito, poetę gerbiame.

Gi visa tai mums tik rodo, kiek okupantas skiria dėmesio tam, kas rašoma laisvojo pasaulio lietuvių spaudoje, kai, bolševikiniu terminu tariant, "atkirčiui" organizuoti reikėjo įtempti net valstybines ir partines jėgas, dirbtinai pučiant šiaip jau niekieno neįprastą pabrėžtinai minėti šešiasdešimtą gimtadienį.

Kiršietis

Aleksis Rannit

Vienai lietuvaitei

Kiek matyti — pušys sniego kepurėm.
Balto šarmo šukos — blakstienai
Ryto akys žemėn žvalgosi snaigėm,
Greit išvėtyt sniegą debesys baigė,
Visą sniegą, skirtą šiai dienai.

Tavo akys kaupia tau gėlę,
Kiek matyti — pušys sniego kepurėm.
Tau mintis ir jausmą visą užbūrė
Ilgesys, kur siaučia tau sieloj.

Paukštės, mintys plaukia tau, skrieja
Ten, kur girios ošia pasakų šventai,
Ten, kur lipdo dangų, jūrą ir krantą
Kopų smiltynai geltoneji.

Tu didžiais didžiuojies karaliais,
Apie juos ten šnera Nemuno vilnys.
Veide Tavo liūdi gedulas Vilniaus
Ir dėl jo tau širdį nū gėla.

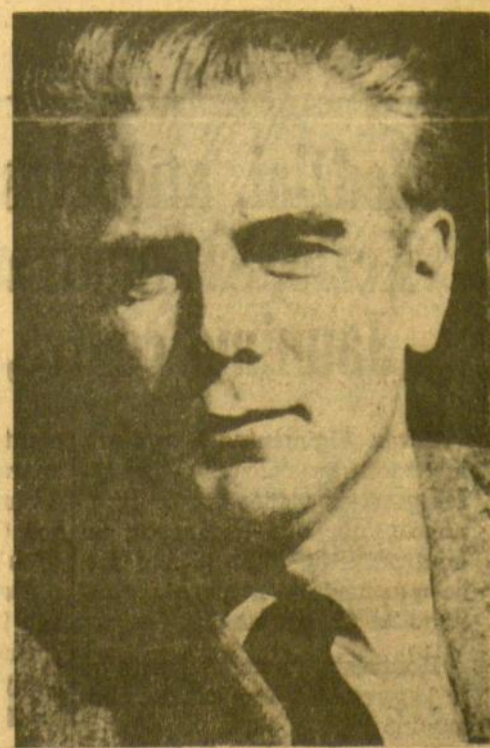
Tavo žemės dainiai tau viskas,
Dar Ciurlonio drobių vizijos rasit
Nūdien mano Tu taip nušveitėi dvasią,
Kaip tą langą saulėtus diskus.

Vergia ir mane liūdesys tas,
Tiktai žodžiai mano menko metalo.
Kartais Tallinas niūrus toks be galo,
Suprantu, kad Tau jis įgrysta.

Tai, kas draugėn mus abu sieja —
Tai tiesos varpų gaudimas snieguotas;
Kas tiktai norės tiesos eit ieškotų —
Juos girdės prieš bet kurį vėją.

Džiaugtis ar liūdėti vis viena.
Eisim mudu ten, kur saukia laukimas.
Juokias šypso rytas snieko akim mum,
Balto šarmo šukom, blakstienais.

Vertė L. G.

Aleksis Rannit, estų poetas, meno istorikas ir kritikas, kurio kūryba, straipsniai bei kitokia veikla dažnu atveju artimai siejasi su lietuvių kultūrinio gyvenimo. Aleksis Rannit'as, plačiai bendradarbiaudamas vokiečių, prancūzų ir amerikiečių žurnaluos, yra gyvai suaktualinęs mūsų dailininko M. K. Ciurlonio, kaip pirmojo abstraktisto, problema, rašęs nemažai straipsnių lietuvių literatūros bei aplamai meno temomis. Šiomet Aleksiiui Rannit'ui sukako 50 metų amžiaus.

SPAUDOS DRAUDIMO LAIKUS PRISIMENANT

Vincas Maciūnas

(Tęsinys iš praėjusio šeštadienio)

Draudimas darosi nenaudingas valdžiai

Rusų valdžia vis labiau ėmė įsitikinti, kad, draudama lietuvių spaudą ir nepajėgdama jos sunaikinti ar kontroliuoti savo cenzūra, tik kenkia savo pačios interesams Lietuvoje. Tokios mintys ne kartą buvo keliamos ir nagrinėjamos Maskvos ir Petrapiolio rusų laikraščiuose, o taip pat įvairių pareigūnų pranešimuose savo vyresnybei. Štai pvz. kelios ištraukos iš Vilniaus generalgubernatoriaus kunigaikščio Sviatopolk - Mirskio raportu, kurio vertimas buvo paskelbtas "Varpe" (1903 Nr. 4/5; beje, "Varpe" rašoma: Maskolija, maskoliai, o ne Rusija, rusai):

"...pasirodžiusi XVI amžiuje lietuviška raštenybė savistoviai augo toj šalyj, kame gyvena daugiausia lietuvių. Maskolija, įgijusi tą šalį ir ėmusi ją valdyti, pilnai galėjo, laikydamasi lietuvių tautą savo globoje, ugdyti ją, nekenkdamai bendriems viešpatystės reikalams. Ši gera proga ūmai pranyko, užgynus spausdinti lietuviškas knygas lotyniškai - lietuviškomis raidėmis..."

"Priderėjo, rodos, suprasti, jog raidės nepermaino kalbos ir negali, rašant lotyniškoms raidėmis, sulenkinti lietuvių, o rašant maskoliškoms — sumaskolinti. Ak, tautiškas žmonių ypatybės parodo ne vartojamos jų raidės, bet prigimtoji kalba.

"...spaudos uždraudimas įvyko kaip tik prasidėjus lietuvių rašliavai žymiai augti. Uždraudimas to ūgio nesustabdė. Anaiptol: lietuvių knygų antroj XIX amž. pusėj išėjo penkis kartus daugiau, kaip pirmoj to amžiaus pusėj..."

"Maskoliškos raidės neprigijo lietuvių rašliavoj, nors vyresnybė visokiais būdais stengė nubaidyti juos nuo lotyniškai - lietuviškių raidžių ir bruktė brukto valdžios lietuviškus raštus, išleidžiamus maskoliškoms raidėmis. Tie valdžios raštai, pigių pigiausiai pardavinėjami ir net dykai davinėjami, nesiplatino... O užsienio spausdintos knygos, nors brangiai įperkamos, su didėliu pavojumi gabenamos, kur pakliūk atimnėjamos, platinos šiaurvakarių krašte dešimtimis tūkstančių, ir to platinimos nesuturėjo nei kalėjimai, nei baudimai pinigais..."

"Uždraudimas lotyniškai - lietuviškių raidžių galėjo išginti ir iš tiesų išginti lietuvišką spaudą iš Maskolijos, bet nestengė sunaikinti jau išgalėjusios tautiškos rašliavos..."

"Negalima abejoti, jog leidus lotyniškai lietuviškas raides, Maskolijoj kilis šiapus sienos lietuvių rašliava. Ši rašliava eis lenktyn su užsienine; ją galima prižiūrėti ir derinti su vyresnybės tikslais ir užmanymais.

"Tokia rašliava, cenzūros prižiūrėta, o drauge ir maskolių mokyklos, tikrai patrauks lietuvius nuo vakarų į rytus. Bijotis atgyjant lietuviams kokio nors pavojaus maskolių viešpatystės reikalams visai nėra ko. Lietuviai netur nė istoriškos, nė kultū-

Valdžia nusileidžia

Tokios oficialiųjų pareigūnų nuomonės veikė valdžios laikysena draudžiamųjų lietuviškių spaudinių atžvilgiu. Jau pro pirštus buvo žiūrėta į lietuviškas maldaknyges ar kitas vadinamo nekaltu turinio knygas, o visas dėmesys kreipiamas į lietuviškių laikraščių ir politinių atsišaukimų gaudymą ir persekiojimą, nes jų turinys ne kartą smarkiai buvo nukreiptas prieš valdžią. Patys lietuviai tai gerai pastebėjo. Antai "Varpo" redakciniame straipsnyje "Motyvai leidimo lietuviškos spaudos" (1900 Nr. 11) buvo taip rašoma: "Yra visiems žinoma, kad policija neatimnėdama nuo žmonių maldų ir kitokių dvasiškių knygų. Paskutiniame laike taipgi paliovė policija persekiojus nekaltus įtalpos knygas, jau ji nesidžiaugia, radus tokias knygas ir tankiausiai jas palieka žmonėms pasiskaityti. Mūs prokurorai ir žandarai ir aukštesnioji jų valdžia sulig policijos departamento ir senato palengvina tokiu būdu sau darbą. Dabar didelė dalis lietuviškių knygų randas ypatingam padėjime: tos knygos de jure yra užgintos, bet de facto jos nėra užgintos, ir kiekvienas, jas įgijęs kokiu nors būdu, gali sau ramiai jas laikyti ir skaityti".

Tą pakitėjusią administracijos laikyseną ryškiai parodė leidimas 1900 m. išspausdinti lotyniškoms raidėms atsišaukimą ryšium su Vilniaus lietuvių pastangomis, kad dvasinė vyresnybė jiems paskirtų Sv. Mikalojaus bažnyčia. "Varpo" korespondentas taip rašė: "Nesutikimai ir vaidai Vilniaus lietuvių su savo vyskupu zveravičium tapo pagaliao patvirtintais išleistame senesniame atsišaukime. Yra tai pranešimas p. Donato Malinaucko, kuriame patilpo paduotas lietuvių prašymas Vilniaus vyskupui, jo atsakymas ir trumpas atsišaukimas paties pranešėjo apie tą atsakymą. Visas tas pranešimas tapo atspausstas maskoliškai ir lietuviškai lietuviškomis raidėmis su daleidimu Vilniaus cenzūros. Tai pirmas nuo 65-tų metų atspausstas lapelis lietuviškai ir daleidus jį. Kaip girdėti, cenzūra labai galėjusi ir net norėjusi panaikinti tą lapelį, bet buvo jau pervelu — jis iš spaustuvės buvo jau atim-

tas ir išsiuntinėtas po Lietuvą" (Varpas, 1900 Nr. 10 p. 118).

"Varpo" redakcija tą įvykį šiaip komentavo: "Nėra abejonės, kad Vilniaus cenzūra gerai žinojo apie uždraudimą lietuviškos spaudos, ji žinojo apie tą uždraudimą, kuris buvo įvestas ne vien administratyvišku būdu, bet taipgi tapo 'Aukščiausiai' užtvirtintas... Tą apsiėjimą Vilniaus cenzūros mes laikome už apsiereikimą, turintį visuomenišką pobūdį ir liudijantį apie naują dvasią politikoje, kuri, kaip matyti, krypta į mūsų pusę" (Varpas, 1900 Nr. 11 p. 121).

Betgi cenzūros leidimas išspausdinti aną atsišaukimą dar nesudarė precedento. Administracija ir toliau tebevykdė lietuvių spaudos persekiojimą, nors ir nebetikėjo nei jo sėkmingumu, nei, kas buvo dar svarbiau, jo naudingumu rusų valdžios tikslams Lietuvoje. Juk nelengva buvo valdžiai viešai pripažinti pralaimėjus kovą. Vis dėlto, kartą tai reikėjo padaryti. Ir taip 1904 balandžio 24 (ar naujuoju stilium — gegužės 7) dieną buvo atsauktas lietuvių spaudos draudimas. Tai nebuvo koks valdžios malonės aktas, bet pralaimėtos kovos pripažinimas. Tai gerai matė lietuviai. Antai "Varpas" (1904 Nr. 6) ryšium su spaudos gražinimu rašė: "Turėjo jau, rodosi, kiekvienam būti aišku ir suprantama, jog ne kokio gero mums linkėdama ir ne iš geros širdies gražins valdžia mums spaudą. O ir sugrąžino juk ji, iš tikrųjų, spaudą mums tik dėl to, kad susisgrįbo, jog be jos ji daugiau nustoja, negu pelno, — sugrąžino, nes buvo jau prie to paties gyvenimo prispirta".

Reikšmė tautai.

Apžvelgus spaudos draudimo laikus, dar tenka trumpai priminti, kokios įtakos jie bus turėję mūsų tautos gyvenimui. Visų pir-

ma, labai aiški yra spaudos uždraudimo žala. Juk keturioms dešimtims ilgų metų sustabdytas normalus mūsų raštijos augimas. Tiesa, ilgainiui atsirado daugiau lietuviškių knygų ir net laikraščių, bet visi jie buvo mažyčiai, nes taip vertė reikalas juos slapčiai gabenti per sieną ir slaptai platinti. Jie, kad ir kėlė patriotinį sąmonę ir pasipriešinimo rusams nuotaikas, bet negalėjo plačiai ugdyti visuomenės kultūros. Be to, spaudos draudimas faktiškai išvarto ir kiekvieno organizuoto lietuviško patriotinio darbo varžymu: o pagrindžio darbas tinka kovai, betgi vėl — ne plačiam kultūros ugdymui.

Primintina tačiau ir tam tikra teigiama spaudos draudimo įtaka mūsų visuomenei. Kova dėl savosios spaudos buvo tas svarbus tautinis uždavinys, kuris brandino mūsų visuomenę, ją vienijo ir ugdė iš jos sąmoningą tautą. Ir taip pvz. apie "Aušrą" buvo susispietęs dar labai nedidelis Lietuvos Mylėtojai pasivadinsiu būrelis, o štai po poros dešimčių metų 1905 m. Vilniaus Seime, pareikalavusiam Lietuvai autonomijos, jau dalyvavo apie porą tūkstančių žmonių. Šioje tautos brendimo eigoje draudžiamosios mūsų spaudos darbuotojų nuopelnas buvo itin svarbus.

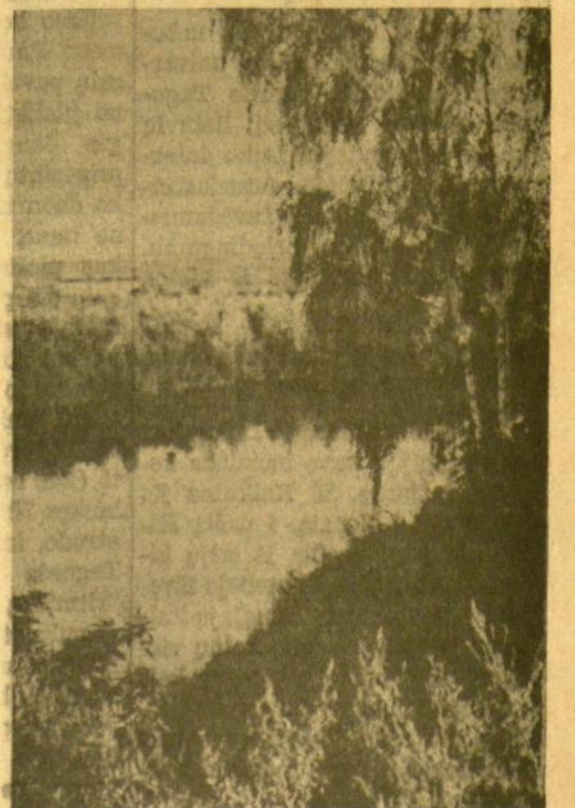
Dar vienas dalykas išskeltnas. Ana ilgametė kova dėl savo spaudos stiprino meilę ir pagarbą savai lietuviškai knygai. Į rašytojo darbą buvo žiūrėta kaip į didžią ir svarbią tautinę pareigą.

Garbingos praeities prisiminimas ne tik kelia mūsų pasididžiavimą, bet drauge ir įpareigoja. Tad ir dabartinės sukakties minėjimas tępaskatina mūsų meilę lietuviškai knygai, kuri jos yra dabar gal nemažiau reikalinga, kaip ir anais sunkiaisiais kovos dėl savojo rašto laikais.

(Pabaiga)

Kudirkos Naumiestis 1961 metais ir nepriklausomybės laikais pastatytas dr. Vincui Kudirkai paminklas (Iš Br. Kvickio "Mūsų Lietuvos" archyvo.)

Šešupė prie Kudirkos Naumiesčio

Žodžiai, atidarius Algimanto Kezio, SJ, nuotraukų parodą Jaunimo centre, Chicagoje

Tėvas Algimantas Kezys yra kontrastų specialistas — ne tik fotografijos mene, bet ir gyvenime. Pabrėžiu: kontrastų, ne kontradikcijų. Visų pirma, jau savo asmeniu — kontrastas: kunigas ir fotografas.

Kontrastų nuolatos pasitaiko ir jo gyvenime. Štai leiskite man suminėti porą paskutiniųjų.

Prieš nedaugel metų kunigystės šventimų proga tėvas Algi-

mantas ir aš gavome po foto aparatą. Mano foto aparatas — nepanaudotas — atsidūrė Lietuvoje. Gi tėvo Algimanto fotografijos atsirado ne tik dvejose parodose, ne tik keliose knygose, bet ir keliolikoje laikraščių bei žurnalu, net tokiam Chicago Daily News, ir pagaliau vos prieš kelias dienas pasirodžiusiame Illinois valstybės fotografų reprezentaciniam katalo-

Bareljejiškoji Nuotrauka Algimanto Kezio, SJ. Iš parodos Jaunimo centre, Chicagoje

ge galite pamatyti jo rinktinę fotografiją "Senas yra vanduo", kuri yra išstatyta ir šioje parodoje.

Kitas kontrastas: šios vasaros gale, tėvui Algimantui Keziui išvykstant į New Yorką pastoraciniams tikslais, jo prašiau, tiesiog maldavau, paruošti reportažą "Laiškams Lietuviams" apie Pasaulinę parodą. Jis atsakė: "Dar nežinau. Gal kas ir išeis". Ar kas išėjo, pačių šios parodos lankytojų prašau nuspręsti. Tėvas Algimantas Kezys atsivežė Chicago ne reportažą, bet parodą apie parodą.

Kontrastai dominuoja ne tik šio kunigo - fotografo gyvenime, bet ir kūryboje. Kad ir šioje parodoje — čia daugumoj vaizduojami pasaulinės mugės lankytojai — žmonės... žmogiškuos kontrastuos.

Vaikas — didingas, virš kitų galvų fejerverko fone žavesio iškeltas. Žmonės — po technikos milžiniška letena, prislėgti, susigrūdę smėlio nykštukai... Žmonės — laukiantys, skubantys, išsisėmę... Žmonės minioj — ir nulis, ir begalybė...

Jų žvilgsniai — stebėtojų: mįslingi, stebinti; apatiški, iš nuobodulio belaukiant, kai nėra ko stebėti; prisitotinę išeinant.

Ir ta jausmų jėga... Smalsumo, kuris iš vienuolių seselių sukuria susigūžusių mergelių porą... Ir ta galybė bebalsio žavesio, vaiko akis nudažiusio sausausio gelme.

Ir visa tai užfiksuota šešėlių tamsioj paslapty ir jokių paslapčių nežinančioj šviesoje, fontanams žaidžiant, fejerverkamis sprogtant, modernios architektūros kontūruose — tėvui Algimantui Keziui prieš mus iš naujo atkuriant New Yorko Pasaulinę parodą tema — "Ir tai sudaro pasaulį".

Kęstutis Trimakas, SJ.

Tėvas Alg. Kezys yra foto mėgėjas, kuriam yra svetimas profesionalų mėgėjiškumas. Jis yra mėgėjas par excellence. Ir tikrai reta palaima, jog aplin-

kybės ir luomas bent dalinai apsaugo A. Kezį nuo profesionalizmo ir komercializmo spąstų.

Foto aparatas išraiškos ir estetinio momento ieškančiai asmenybei ne visada yra klusnus įrankis. Elementarinę foto mechaniką pažįstame kiekvienas, technikos ilgainiui galime išmokyti, bet foto aparatu reikšti savo išgyvenimą ir idėjas retas kuris mūsų gebame. Be intuityvios, be meninės atrankos, kitaip tariant, be įgimto atpažinties ir puoselėjamos selektyvinės nuo-

jautos nėra jokio reikšmingesnio meno kūrinio.

Su antrąja Alg. Kezio paroda ne tik pasivirtina jo brandumas mūsų tarpe, bet neeilinio kalibro talentą atpažįsta jame ir tie, kurie formuoja Amerikos skonį platesne ir gilesne prasme. A. Kezys, kaip fotografas — estetas, atpažįstamas ir už mūsų emigracinės veiklos ribų, o tai, žinoma, kelia entuziazmą ir pasitikėjimą, nes taip įpratome savimi nebeapsitikėti, jog svetimųjų uždėtasis OK tapo mūsų kultūros termometru.

Norint palinkėti Alg. Keziui savo darbais ir toliau komuniukuoti tomis priemonėmis, kurios universaliai atpažįstamos, siekti savo kūrybinio žodžio, kuris nesibaigia vien savo kiemu, mums vis dėlto sunku nusišėpti sentimentą ir faktą, kad šiame kukliame Jaunimo centro "požemyje" nebe pirmas mūsų tautietis pradeda reikšmingą kelionę į platesnį kūrybos pasaulį. Ne vien išorinis pasisekimas tenaapleidžia Algimanto Kezio — foto menininko: telydi jį ir tas akstinas, be kurio jokia meninė tiesa neįmanoma.

Algirdas Kurauskas

ATSIŪSTA PAMINĖTI

● **RETENYBĖ** — 75 metų politikas — Bronius K. Balutis. Lietuvos Respublikos nepaprasto pasiuntinio ir įgalioto ministro Didžiojoje Britanijoje amžiaus 75 metų sukakties minėjime 1955 m. kovo mėn. 14 d. New Yorke Vinco Rastenio pasakytą kalbą. Išleido J. J. Bachunas, Tabor Farm, Sodus, Mich.

● **SKAUTŲ AIDAS, 1964 m., lapkričio mėn., nr. 11.**

● **LIETUVIAI PASAULINĖJE PARODOJE NEW YORKE 1964.** Laikraščinio formato 28 psl. nuotraukų albumas, kuriame atsispindi reikšmingieji šios vasaros lietuviškieji įvykiai šioje pasaulinėje parodoje: dainų ir tautinių šokių šventė ir kita. Parengė ir išleido Salomėja Narkelūnaitė. Leidinio kaina su persiuntimu \$1.15. Įsigyti galima pas Salomėją Narkelūnaitę, 200 Highland Blvd; Apt. 3 C, Brooklyn, N. Y. 11207.

Savimėlė yra visiškai akla sau ir artimui, nes ji, kaip kiekviena patamsių aistra, yra akla savyje. Ji yra užsidarymas savo siaurame menkystėje. Ji žmogų izoliuoja ir pagaliau palaidoja. Savimėlė — gyvųjų karstas.

T. Ziūraitis

"Ziburių" spaustuvei reikalingi:

LINOTIPININKAS IR SPAUSTUVĖS DARBININKAS, mokąs rinkyklos ir spausdinimo — preso darbą. Yra galimybė mokytis linotipininko darbo. Rašyti —

"Ziburių" Spaudos Bendrovės valdybai, 941 Dundas Street W., Toronto 3, Ontario, Canada.

LIKVIDACIJA

3207 S. HALSTED ST., TEL. VI 2-4226
KRAUTUVĖ PRIKLAUSANTI LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAMS GRUODŽIO MĖN. 31 D., 1964 M. UŽDAROMA. VISOS PREKĖS DOVANOJAMOS UŽ FABRIKO KAINAS. PASKUBĖKITE NUSIPARKTI ŠVENTĖMS BALDUS, ŠALDYTUVUS, SKALBIAMAS MAŠINAS UŽ PUSĖ KAINOS.

- Svečių kambario lempos, staliukai ir paveikslai ..... tik **\$9.95**
- Kilimai 9x12 Nylo ar vilnos, įvairiausių spalvų **\$39.00**
- Svečių kamb. sofas, likviduojamos .... po **\$100.00**
- 3 dalių miegamieji su šlifuotu stiklo veidrodžiu ..... po **\$129.00**
- Trijų dalių sofas, Nylon ..... po **\$189.00**
- Rašomi stalai, knygom spintos ..... po **\$29.00**
- Virimo porcelano pečiai ..... po **\$100.00**
- Šaldytuvai ..... po **\$149.00**
- Virtuvėms 5 dalių Formika stalai ..... po **\$49.00**

Viskas išparduodama, krautuvė uždaroma šiais metais.

Beto eina didžiulis prekių išpardavimas ir Marquette Parko krautuvėje, 6211 South Western Ave., Telefonas — PProspect 8-5875. Pasinaudokite.

KRAUTUVĖS ATIDARYTOS:

- Pirmadienį ir ketvirtadienį ..... 9 iki 9:30 val. vakaro
- Kitom dienom ..... 9 iki 6 val. vakaro
- Sekmadienį — tik Marquette Park krautuvė — 12 iki 5 valandos

LIETUVIS DAILININKAS INDIJOJ

(Atkelta iš 1 psl.)
rijai Rabindranato Tagorės viena iš garsiausių kūrinių "Gitanžali" lietuviškai. Šiai progai jis turėjo dar 1924 metais "Vaišos" Kaune išleista, Karolio Vairo versta R. Tagorės poezijos knyga "Gitanžali".

"Tu padarei mane begalinę. Tokia yra tavo malonė. Ši trapų indų tu pakartotinau ištuštinti ir vėl pripildai ji naujos gyvybės.

Šį karklo vamzdelį tu neši per kalnus ir klonius ir groji juo amžinai vis naujas melodijas. Tavo begalinės dovanos ateina pas mane tikrai ant tų mažųjų mano rankų..."

Pirmą ir, gal būt, jau nebe-pakartojamą kartą šio universiteto auditorija išgirdo Tagorės sakinių skambesį lietuvių kalba. Klausytojai Luko interpretaciją palydėjo entuziastingais aplodismentais, žavėdamiesi lietuvių kalbos melodingumu. Retą įvykį paminėjo ir vietos spauda.

Vagabundas ir ritmiško stiliaus tapytojas

Praėjusią vasarą P. Lukas kartu su naujais savo bičiuliais keliavo į šiaurę. Iš Kalkutos jis nukeliavo į Nepalą, į pačią Himalajų papėdę. Čia iš trijų kilometrų aukščio jis stebėjo Everestą, aukščiausią Himalajų kalnyną ir visų pasaulio kalnų viršūnę. Jis gyveno primityvų kalnų klajoklių gyvenimą, piešė ir, kaip jis rašo, "savo gyvenimo saulėlaidoje regiu naujus saulėtekus..."

Vagabundiškas gyvenimas Indijoje, iš tikrųjų, atskleidė kaž-

ką naują, ilgai nelytėta lietuviu dailininko dvasioje, žmogaus auklėto Milano meno mokykloje, ilgokai konservatyvus, vėliau simboliško, besirengusio plastiniam menui. Dabar jo indiškos drobės stebina savo subtiliu, ramybės pripildytu koloritu. Jo spalvos artėja į fovizmo išrastą principą: mesti į centrą spalvinę dėmę. Tačiau Lukas rėžiantį fovizmo principą neutralizuoja negriežtu centrinės spalvinės dėmės akcentavimu. Jis paglemžia tą įspūdį paveiklo kitų spalvinių dėmių išdėstymu, tuo sukurdamas harmoniją be griežto akordo.

Jo drobės visad figūrinės. Paveiklo kompozicija dalinai primena Paul Gauguino Okeanijos salų paveikslus. Tačiau Gauguino plaktiškumą Lukas uždengia daugiau pritemdytu, lyg prigesintu spalvų tonacija. Luko dabartinis egzotiškumas yra ne tame, kad lietuvis dailininkas piešia Indijoje, bet tame, kaip jis perteikia tą naują surastą pasaulį, neilustruodamas jo, bet stengdamasis pagauti iš detalių jo esmę. Studijuodamas meną universitete, kurį įkūrė R. Tagorė, kuris pradėjo piešti (kas mažai kam žinoma) sulaukęs 70 metų amžiaus, Lukas, atrodo, imasi sekti tai, kas dar Tagorės buvo favorizuojama: "ritmišką stilių". Paveikslas turi pulsuoti ritmu, indiško gyvenimo ritmu, ne europinio didmiesčio kakafonija. Luko paveikluose, kuriuos teko matyti, buvo be galo įdomu stebėti, kaip jį paveikė nauji ieškojimai ir kiek jam pavyko išspręsti europietiškos kultūros palikimo sintezę su indišku Elloros, Kai-

lasos, šivos menų palikimais, tebegyvais ir dabar indų dailėje, nors turinčiais savo šaknis septintame ar aštuntame mūsų eros šimtmečiuose.

Visa ši, taip trumpai atpasakota, lietuviu dailininko odisėja turi taigi savo nuosavą koloritą, tokį nepakartojamai spalvingą, kad gal kada nors vėliau tie nepastebėti greta mūsų gyvenimo triukšmo dailininko dvasios etapai — Venecuolos džiunglės, Himalajų kalnai, Kalkuta, Tagorės giminėje paties rašytojo įkurto universiteto studijos — ras vietą kūriny, kuris turės būti toks pat impulsyvus, kaip mūsų dailininko nepasotinamas alkis įspūdžių, ieškojimų ir atradimų džiugiosios...

DAŽYMAS IR DEKORAVIMAS
Vidaus ir lauko darbai.
ALGIMANTAS DIKINIS
Tel. 735-7333
3613 W. 66th Pl., Chicago, Ill.

MOVING
R. SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna aprauda.
2047 W. 67th Pl. WA 5-8063

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto, šeštadienis ir sekmadienis nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Vakaraus pirmadienis 7 val. vak.
VISOS PROGRAMOS IS WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg. FM
Tel. HEmlock 4-2413
7159 So. Maplewood Ave. Chicago 29, Ill.

WIDE WORLD TRAVEL, INC.
9727 So. WESTERN AVENUE
TELEF.: BE 3-1104 — GA 2-0640
Amerikos pirmoji lietuvių kelionių agentūra, atstovaujanti visas aviacijos, laivų, geležinkelio ir busų linijas.
Sutvarkome visus kelionių reikalus be ekstra išlaidų. Parduodame tiketus į visus pasaulio kraštus. Padedame atvežti Lietuvoje likusius gimines. Duodame patarimus įvairiais įvažiavimo klausimais.
WALTER RASK - RASČIAUSKAS, Prezidentas

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI) Sav. DAN LIUTIKAS
TAISYMAS yra mūsų SPECIALYBĖ. VISŲ GAMYBOS. GREITAS pataravimas • GARANTUOTA • KREDITAS.
2412 WEST 71ST ST. CHICAGO, ILL. 60629. TEL.: 471-2446

4 1/2% 5%
current dividend on investment bonus
Už 1 metų investavimo bonus mokoma 4 1/2% dividendų kas pusemetį ir dar išmokama po 3/4% už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS
Valandos: Pirmadienį, Antradienį, Penktadienį, Šeštadienį, 9 v. r. — 4:30 p. p. Trečiadienį, Uždaryta; Ketvirtadienį, 9 v. r. — 8 v. v.

DĖMESYS NAUJAM POEZIJOS ŽODŽIUI

Paskutiniuoju laiku vyresnių ir jaunesnių tarp žymiai pagyvėjo diskusijos lietuvių literatūros temomis. Kas smerkė, kas gynė, o susidomėjimas augo, ir gal tai neliko visiškai be įtakos Los Angeles meno mėgėjų nutarimui paties išgristi vieną iš modernių jauno ir neornamentuoto žodžio augintinių — Algimantą Mackų.

Dažnam šio originalaus poeto nebereikia plačiau pristatyti, bet daug kam jis bus naujas ir, kaip visi nauji dalykai, kiek tauginančiai nesuprantamas. Tačiau čia neabejotinai jau prabyla mūsų jaunoji karta, prabyla kitaip išgyventais vaizdais, negu lig šiol iš poeto lūpų esame įpratę girdėti. Kaip ir dauguma dalykų, kurių dar nesupratome, jo žodžiai ir traukia ir gąsdina, bet vis dėlto kiekvienam menu besidominčiam turėtų būti brangi proga pačiam susipažinti su Mackaus žodžiu.

kuris nevilty, kančioje ir vizijoje toks pilnas mūsų paliktosios žemės.

Kad jaunoji karta šitaip sugėba valdyti lietuvišką žodį, taip juo, lyg teptuku, piešti laisvus savo dvasios pasaulius, yra ir nuostabu ir drauge padrašinančiai džiugu. Ypač mūsų studijuojantis jaunimas, kuris susiduria su nauju vakarietišku poezijos žodžiu, yra kviečiamas išgirsti gyva savo kalba prabilusį dabarties poetą. Bet ne vien tik jaunimas, o ir visi lietuviai losangeliečiai yra kviečiami į literatūros vakarą gruodžio mėn. 5 dieną Tautinių namų salėje.

Literatūros vakarą pavyko prof. Marijai Gimbutienei pritariant, garsinti USLA lietuvių kalbos katedros vardu. Geresnio užnugario, kreipiantis daugumoje į jaunesnius žiūrovus, negalima nė įsivaizduoti. Poetui atvykti į Los Angeles iš Chicago kelionės išlaidas sudėjo apie 15 mėnėjų.

Taip pat visai naują parodėlę ta proga ruošia dailininkų Jurgio ir Julijos Šapukų šeima, abudu buvo Freiburgio mokyklos auklėtiniai, tad irgi dar jaunimas. Poetas Algimantas Mackus, be savo paties poezijos skaitymo, literatūros vakare dar kalbės aplamai apie moderniąją lietuvių poezijos raidą pastaraisiais laikais.

Dažnai einame į parengimus tik tam, kad juos palaikytume, šį kartą, tačiau, mums bus duota naujų vilčių palaikymui minties, kad mūsų jaunas derlius gal ir nėra toks beviltiškai liešas.

R. K. V.

Prisotins debesį

Dr. Wallace Howell yra pakviestas kalbėti kurių Massachusetts ir New Hampshire vietovių, kur trūksta vandens ir yra mažai kritulių, prisotinti debesis, kad jie duotų daugiau vandens. Dr. Howell sako, kad jis galįs pakelti debesų vandeninumą daugiau nei 20%. Jis prisotina debesis su sidabro - jodo (silver Iodide) garais.

Dr. Wallace Howell Harvardo universitete gavo bakalaurų laipsnį, o magistro ir daktaro iš MIT.

Vienišoji pakrantė

Nuotrauka R. Kisieliaus

Luigi Pirandello "Henrikas IV" Chicagoje

Šiuo metu Chicagoje eina žymaus praėjusio šimtmečio italų dramaturgo Luigi Pirandello vaidinimas "Henrikas IV". Veikalas vaizduoja daug ano amžiaus filosofinių idėjų, įvilkty dramatinę akcijon. Čia išskyla klausimai: kas yra gyvenimas ir kas fantazija, kas tikrovė ir kas vaidinimas, kas yra tik nu-duota ir kas išgyventa, kas yra protingumas ir kas kvailystė?

Pirandello drama yra labai komplikuota ir dėl savo sumaišymo tikrovės su fantazija, istorinės praeities su gyvenamąja tikrove, yra labai sunkiai pastatoma. Tik žymaus aktorius Alvin Epstein pastangomis ši drama prakalba žiūrovui ir atidengia labai susipynusį siciliečio Pirandello pasaulį.

Veikalas rodo, kaip vienas

Sicilijos dramos trupės aktorius, vaidindamas Henriką ketvirtą, žymųjį Vokietijos imperatorių, kovojusį su popiežium, būna sužeistas, išprotėja ir visam gyvenimui pasilieka Henriku ketvirtuoju. Jo trupės draugai bando jį grąžinti realiam gyvenimui tuo, nuo ko jis susirgo. Jie nori vėl inscenizuoti vaidinimą ir iš naujo išgyventi buvusį sukrėtimą. Bet čia viskas ir susimaišo ir išskyla sunkus klausimas: kas yra pamišęs ir kas protingas? Autorius vedžioja šios dramos dalyvius po painias tikrovės pažinimo problemas, palikdamas neišspręstus didžiuosius praėjusio šimtmečio filosofijos klausimus. Jei Shakespeare'ui savo laiku rūpėjo klausimas: būti ar nebūti, tai Pirandello'ui rūpi — ar jis gali

pažinti tiesą ar ne, ar tai, ką jis gyvena, yra realu ar ne. Geros dramos mėgėjams šis pastatymas yra vertas dėmesio. Vaidinimai vyksta Harper teatre, 5238 So. Harper nuo ant-radienio iki penktadienio 8:30 val. vak.; šeštadieniais 6:45 ir 10:15 val. vak.; sekmadieniais 2:30 val. po pietų ir 8:30 val. vakaro. Bilietų kainos sekmadieniais po pietų iki 2.50 dol., vakarais — kiek brangesnės. V. Bgd.

Nėra didesnio skausmo už meilę kilusį, nėra didesnės meilės už skausmuose subrendusią. — Putinas

Senatvė geriau sugėba nelaimių išvengti, o jaunystė — jas pakelti. — A. Schopenhauer

Kad būtume laimingas, kad būtume išmintingas, svarbu mokėti pažaboti savo troškimus. — Deshouillers

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ

IR MAISTĄ, TAIP PAT MĖSOS PRODUKTUS IS AMERIKOS IR EUROPOS SIUNČIA

LIENZIJUOTA LIETUVIŲ ĮMONĖ REGISTRUOTA U.S. DEPART. OF JUSTICE COSMOS PARCELS EXPRESS Corp.

2608 W. 69th St. ir 3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2439 W. 69th St., Chicago, Ill. WA 5-2737 ir CA 5-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagaiduojamų prekių PAPIGINTOMIS KAINOMIS.

Akordeonai, stuvamos mašinos, skalbimo mašinos, automobiliai, motociklai, pianinai iš Europos ir Sov. Sąjungos sandėlių.

Vedėjai: Edv. ir Vyt. Zakauskai

FRANK'S T. V. & RADIO, Inc.
 3240 S. HALSTED ST. Telef.: CA 5-7252
 DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ, PARDAVIMAS IR TAISYMAS
 ORO VESINTUVAI — AIR CONDITIONING

TAUPIOS ATOSTOGOS

- 7 puikios dienos slaptinąjį PUERTO RICO. Jeto transportacija, viešbutis, maistas ir ekskursijos .. \$286.00.
- 6 dienos LAS VEGAS — lėktuvo transportacija su šampanu, maistas ir ekskursijos .. \$188.00.
- 17 dienų kelionė į istorinę MEXICO, buso transportacija, viešbutis, maistas ir įvairios ekskursijos \$255.25.
- 10 dienų kelionė tropikinėje BAHAMA salose su "Tropic Rover" laivu .. \$175.00.
- 11 dienų kelionė į SAN FRANCISCO, LOS ANGELES ir LAS VEGAS Jeto transportacija ir viešbutis .. \$258.00

Nemokamai patarnaujame visokių kelionių bilietais, pasais ir vizom.
 Skambinkite dėl visų transportacijos informacijų
 Val. 9 — 7 pirmadienio iki penktadienio, 10 — 4 šeštadienį

SOCIETY TRAVEL, INC.
 A. ir V. KREKSTOLAICIAI
 162 North State St. Room 918
 Chicago RA 6-1785

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
 REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS
 Daug sutuopytę pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.
 3314 West 63rd Street
 Chicago 29, Illinois
 Tel. PR 6-8998

ARTISTIC BEAUTY SALON
 2711 West 71st Street
 Telefonas HE 6-1098
 Sav. VL. ANDRIJAUSKAS
 Čia pat galėsite pirkti aukštos rūšies kosmetikos priemones.
 Val.: nuo 9:30 v. r. iki 6:30 v. v. Treč. ir penkt. nuo 9:30 v. ryto iki 9 val. vakaro.

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
 4192 ARCHER AVE. — CHICAGO, ILLINOIS 60632
 Telef.: Virginia 7-1141

TURTAS — \$90,000,000 REZERVAI — \$8,800,000

Už taupmenas mokame dividendus kas 3 mėnesiai
 PASKOLOS NAMAMS ĮSIGYTI AR TAISYTI

VALANDOS: Pirmadieniais 9 iki 8 v. v. Antrd. 9 iki 4 v. v. Trečiadienį — nedirbama. Ketvirtad. 9 iki 8 v. v. Penktad. 9 iki 4 v. v. Šeštad. 9 iki 12 v.

JUSTIN MACKIEWICH, Jr.,
 Prezidentas

Du kiemai automobiliams pastatyti veltui. Į vieną galima įvažiuoti iš Western Ave., o kitas užpakaly namo.

Chicago Savings AND LOAN ASSOCIATION

Duodame paskolas namams pirkti, statyti naujus namus arba perfinsuoti jūsų seną paskolą naujai susidariusioms jūsų sąlygoms. Atsiminkite, kad Chicago Savings labai lengva pasiekti telefonu ir pasiteirauti apie mūsų sąlygas. Dar geriau atvykti asmeniškai ir gauti nemokamą patarimą iš geriausio šios arities specialisto.

Svarbu pasirinkti vietą pinigams taupyti, bet dar svarbiau pasirinkti vietą, iš kurios gali finansuoti arba gauti paskolas savo namams ar apartamentui. Kviečiame bet kada užėiti, būsite nuoširdžiai sutiktas!

HANDY HOURS

Monday ..... 12:00 P.M.-8:00 P.M.
 Tuesday ..... 9:00 A.M.-4:00 P.M.
 Wednesday .. Closed All Day
 Thursday .... 9:00 A.M.-8:00 P.M.
 Friday ..... 9:00 A.M.-8:00 P.M.
 Saturday ..... 9:00 A.M.-12:30 P.M.

4 1/2%

Current Dividend on Investment Accounts

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- All types of Insurance
- Free community rooms for your organization meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks. No service charge to members
- U. S. Postal Stamp Machine Service
- Sell and redeem U. S. Bonds
- Two large free parking lots
- Drive-In Window
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

Marquette Parke -- Amerikos Lietuvių Sostinėje

6245 SO. WESTERN AVE., CHICAGO 36, ILLINOIS GRovehill 6-7575

Chicago Savings & Loan Association žymesniųjų krašto finansinių įstaigų tarpe yra viena stipriausioji, saugiai ir pavyzdinai tvarkanti savo įstaigos reikalus. Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia įstaiga, bet dedame pastangas visuomet teikti geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir skolinimo nariams, ir siekiame visada būti stiprūs finansiskai. Chicago Savings bendrovė per visus 40 savo gyvavimo metų visuomet yra išmokėjusi savo taupytojams pilną taupomą sumą ir mokėjusi ne mažesnius, kaip 3% dividendus.

Sios bendrovės vadovybė ir šiandien tęsia tą pačią atsargią, bet protinę administravimo politiką, kuri apsaugo Jūsų santaupas ir neša gerus dividendus.

Kultūrinė Kronika

PLANUOJAMAS DRAMOS FESTIVALIS CHICAGOJE

8. m. lapkričio mėn. 21 d. Scenos darbuotojų sąjungos Chicagoje pirm. S. Adomaitienės bute įvyko lietuvių teatro vieneto atstovų suvažiavimas. Dalyvavo Clevelando "Vaidilos" teatro rež. P. Maželis su ponia, šio teatro adm. R. Zorska; Hamiltono (Kanada) teatro rež. M. Dauguvietė - Kudobienė; Detroito teatro, vadovaujamo Mikšienės, atstovas A. Gladkauskas ir Chicago Scenos darbuotojų sąjungos valdyba: S. Adomaitienė, A. Kėžėlienė, A. Dikinis, Fr. Beinoras ir Č. Rukliūza.

Susirinkusieji nutarė 1965 m. surengti dramos festivalį Chicagoje. Pastatymai vyks lapkričio mėn. šeštadieniais, spektakliuose parodant kiekvienos grupės visais atžvilgiais geriausias veikalas. Žanras pasirenkamas laisvai: drama, komedija ar spektaklis vaikams.

Siam sumanymui laisvais optimistiškai pritarė Antanas Gustaitis iš Bostono, V. Žukauskas iš New Yorko ir J. Raibys iš Los Angeles scenos darbuotojų.

Šio planuojamo festivalio tikslai: 1) užakcentuoti dramą, kaip vieną reikšmingiausių kultūros apraiškų; 2) propaguoti mūsų teatralinę veiklą; 3) iškelti naujus dramaturgus, režisierius, dailininkus, naujus artistus bei sceną mylinčius veidus; 4) pakurstyti meilę teatrui; 5) sustiprinti ryšį tarp atskirų teatralinių grupių.

Šiame Chicago susirinkime buvo apgailestauta, jog labai trūksta lietuviškų dramos veikalų (dramų, komedijų ir vaidinimų vaikams). Todėl nutarta kreiptis į visus dramaturgus, kad jie turimus stalčiuose rankraščius siųstų iki 1965 m. vasario mėn. 1 d. Scenos darbuotojų sąjungos pirm. S. Adomaitienei, 6727 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629, arba tiesiog arčiau veikiančių teatrų režisieriams. Gauti veikalai bus pristatyti teatrų vadovams, kurie išsirinks tinkamus parodyti 1965 metų lietuvių dramos festivalyje.

● Donelaičio "Metų" inscenizavimo aidas pasiekė ir Lietuvą. Prieš kiek laiko Scenos darbuotojų sąjungos Chicagoje įkūnė Donelaičio "Metų" spektakliu, pasirodė, yra žinomi ir Lietuvoje. Gautomis iš ten žinio mis šio epo sceniniai pastatymai Chicagoje pavergtos Lietuvos teatrojų yra gyvai komentuojami. Tuo tarpu, baigiant šiuos jubiliejinis ir Donelaičio vardu pavadintus 1964 metus, čekiečiams yra sudaroma dar viena ir paskutinė proga pamatyti Donelaičio scenoje: "Metų" spektaklis Jaunimo centre bus pakartotas gruodžio mėn. 5 d. 8 v. v. Clevelande spekt. XII.12.

● Vytauto Mačernio poezijos vakaras Chicagoje, minint 20 metų sukaktį nuo poeto mirties. Ateitininkų meno draugija "Satrija", kuri kitą sekmadienį 3 val. rengia "Draugo" redakcijos patalpose religinės minties literatūrinę popietę, kun. Ylos naujo maldyno pristatymą ir dail. G. Zumbakienės parodos atidarymą, šiuos savo veiklos metus užbaigs satriječio, poeto Vytauto Mačernio kūrybos vakaru gruodžio mėn. 27 d. taipgi "Draugo" redakcijos patalpose. Kazys Bradūnas šiame poeto mirties dvidešimtmčio minėjime paseks Vytauto Mačernio kūrybos ir satrijietiškos bičiulystės žemiškąjį kelią, jį paliustruojant pačia Vytauto Mačernio kūryba, kurią skaitys aktoriai Leonas Barauskas ir Kazys Veselka.

● Skoningos dail. A. Kurausko kalėdinės atvirutės, išleistos šiemet "Terros", yra tikrai mūsų reiki apipavidalinimo. Atvirutės yra keturių motyvų, kiekviena trijų spalvų, tuos pačiuose motyvuose spalvas vėgė įvairiai kaitaliojant. Už pirmame plane plastiškai išrežtų angelų ar madonų kyla balti kontūrai Vilniaus katedros, Šv. Onos bažnyčios, Šv. Jono bažnyčios su universiteto kiemu ir Kauno rotušės. Šios A. Kurausko atvirutės yra tikrai meniškų atžvilgiu vertinga dovana, ieškantiems nemeluoto grožio ir šiame, prieškalėdiniame, jų tvaine.

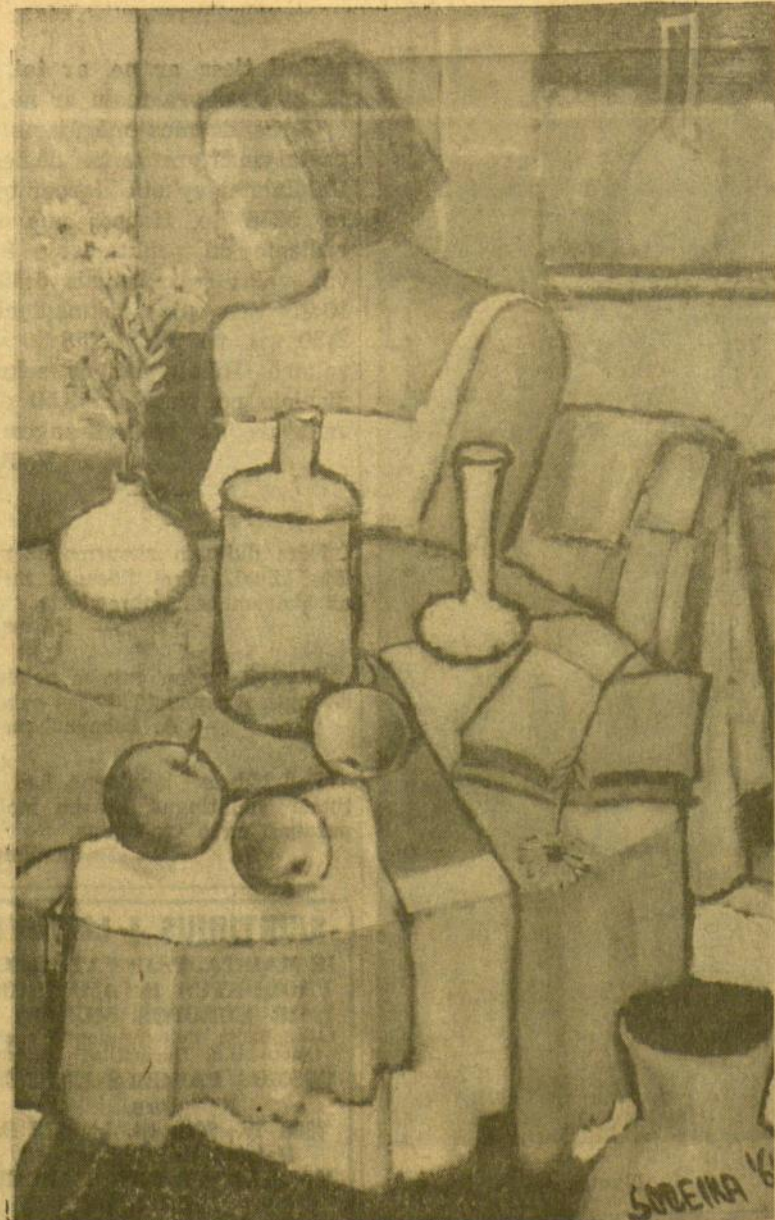
● Lietuvis dailininkas prieš rusų planuotojus. Vilniaus miesto išplanavimo konkursui, be lietuvių architektų, dar buvo pateikti Leningrado, Minsko ir Rygos architektų projektai. Ryšium su konkursu savo pastabas bei kritiką spaudoje ("Komj. Tiesa", lapkr. 11, nr. 223) paskelbė dailininkas, menotyros mokslų kandidatas A. Savickas.

Jo nuomone, esą ypač svarbu, kad architektai, planuodami naują Vilniaus centrą, steng-

tųsi pabrėžti Vilniaus reljefinį žavesį, mokėtų pasinaudoti senomis Vilniaus statytojų tradicijomis, sugebėjusiomis per istikus amžius suformuoti turtingą ir labai patrauklų miesto vaizdą. O kokie rusų projektai? Savidko nuomone, leningradiečiai savo projekte nesugebėjo organiškaai sujungti naują projektojamą centrą su Vilniaus senamiesčio dvasia. Jų miesto centras padarytas taip, jog jis tiktų visai eilei Sovietų Sąjungos ar Europos miestų. Geriausias esąs vilniečių projektas — jie labai jautriai suprattę senojo Vilniaus miesto tradicijas. Vilnius nesąs daugmilijoniniu miestu. Pagal Savicką, jis savo prigimtimi turėtų likti humanišku, jaukiu, tapybišku miestu.

● Prof. Z. Zemačiui — 80 m. amž. Lapkričio 8 d. prof. Zigmui Zemačiui suėjo 80 m. amžiaus, Gimęs 1884 m. Svenčionių apskr., Daktarių kaime, su kaktuvininkas daugiau kaip 40 veiklos metų buvo paskyres aukštajai mokyklai. Studijavo Odesos fizikos - matematikos fakultete, ten 1909 m. gavęs pirmojo laipsnio diplomą. 1909 m. grįžęs į Lietuvą Zemaitis ligi I pas. karo dirbo Vilniaus mergaičių gimnazijoje, nuo 1915 m. — lietuvių gimnazijoje Voroneže, nuo 1918 m. jis Svenčionyse ir ten 1919 m. įsteigė lietuvių gimnaziją, buvo pirmuoju jos direktorium.

Lenkams Vilnių okupavus, prof. Zemaitis persikėlė į Kauną, kur jo ir kitų mokslo vyrų pastangomis buvo įsteigtas universitetas. Zemaitis 18 metų

Zita Sodelkienė

Moteris su balta suknele

buvo gamtos - matematikos fakulteto dekanu. 1946—1948 m. jis buvo Vilniaus universiteto rektorium, katedros vedėju. Didžiulis sukaktuvinininko nuopelnas, tai labai gausaus įvairių specialybių specialistų būrio paruošimas. Z. Zemačio mokiniais yra buvę beveik visi fizikos - matematikos fakulteto darbuotojai ir Mokslų akademijos fizikos - matematikos instituto bendradarbiai. Jo mokinių rasime ir kitose kultūros srityse. Prof. J. Kubilius, neseniai miręs prof. K. Baršauskas ir kt. — taip pat Zemačio mokiniai. Sukaktuvinininkas yra parašęs eilę mokslo knygų, daugiausia iš matematikos istorijos srities. Zemaitis laikomas "pažangiu" mokslininku ir prieš kelnerius metus jis buvo įsitraukęs (ar

įtrauktas) į Politinių ir mokslinių žinių d-jos (dabar "Žinių") veiklą. A. Sovieto įsakui, už Zemačio ilgametę veiklą, "vystant ir lietuvių socialistinę kultūrą" neseniai jam — žy-

mai paveluotai — buvo suteiktas nusipelnusio kultūros veikėjo garbės vardas. Iš tikrųjų Z. Zemaitis, ir 80 m. sulaukęs dirbtas Matematikos analizės katedros vedėju Vilniaus universitete, pasižymėjo kaip mokslininkas, pedagogas bei visuomenės veikėjas daugiausia nepr. Lietuvos laikmečiu — 1918—1941 m. (E.)

Mūsų amžiuje ne tiek yra baistus atominės medžiagos skaldymas, kiek sielos skaldymas, kuriou grasi na žmogui kiekvienas totalitarizmas

— Ign. Solone

ZIEMINIŲ LANGŲ IR DURŲ

- STAINLESS
  - ALUMINUM
  - NYLON-VINYI
  - RAUDONMED.
  - PUŠŲ
  - SPALVOTO
- GARANTUOTI
VISI DARBAI
—
14 metų pildos
darbuoties

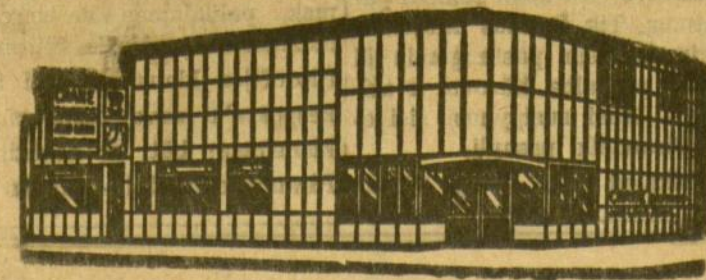
A-1 MODERN HOME
4516 S. Washtenaw Ave.
Nemok. apkainavimas tel.:
CL 4-4600

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai.

Atdara nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT
6918 So. Western Ave. — GR 6-9758
JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 1/2%

Naujas ankštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: ANTRAD. IR PENKT. 9 v. r. iki 5 v. v. FIRM. ir KETV. 9 v. r. iki 5 v. v. SESTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta

SUSTOKIT, APŽIURĖKIT — RASITE KAI KĄ NAUJO ŠVENČIŲ SEZONUI PAS

STEIN TEXTILE CO.

Didelis užuolaidų skyrius, kuriame galite savo langams pasirinkti urminėnis kainomis iš tūkstančių jardu užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritimų: damasko, brokadės, "boucle's", "fiberglass". Jei jūs nemokate siūti, mes jums jas pagaminsim.

PIRSIT NEBRANGIAI IR GAUSIT DOVANĄ. Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylon, taffet, aksomo, angliškių medžiagų paltams ir kostiumams siuntimui artimesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas! Gavom spec. medžiagų paltams kaip vyrų, taip ir moterų: veliūro, činčilo, "needlepoint" ir kitų.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., HA 7-3737
Atdara kasdien ir sekm. 9:15 r. iki 5:30 vak. Sekm. uždaryta. Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę. Jefferson St. Chernin's aikštėje

FOTOGRAFAS ŽAVIOMS NUOTAKOMS

THE Paul STUDIO

home of MODERN photography

Portraits • CANDIDS
2213 S. MORGAN ST. YArds 7-5858

PRASMINGIAUSIOS KALĖDINĖS DOVANOS!

Manyland Books, Inc. yra pirmoji ir vienintelė pasaulyje lietuvių leidykla, kuri leidžia geriausias lietuvių rašytojų veikalus angliškai. Jos leidiniai palankiai vertinti JAV ir Anglijos spaudoje. Būkit lietuvių kūrybos ambasadoriai! Remkit liedyklos pastangas, pirkdami jos leidinius ir dovanodami savo draugams!

Pasinaudokit prieškalėdiniu papiginimu!

SELECTED LITHUANIAN SHORT STORIES	Buvo Dabar
(ryškiausi mūsų rašytojų kūriniai)	\$5.00 \$4.00
LITHUANIAN FOLK TALES	\$4.50 \$3.50
THE HERDSMAN AND THE LINDEN TREE	
(Vincio Krėvės realistiškai apsakymai)	\$3.95 \$3.00
HOUSE UPON THE SAND	
(Jurgio Gliandos Time žurnalo išgirtas romanas)	\$3.95 \$3.00
THE ORDEAL OF ASSAD PASHA, I Seimiaus satyra	\$2.00 \$1.00
MEMOIRS OF A LITHUANIAN BRIDGE	
(Prasmingi ir gražiausi V. Kudirkos kūriniai, labai vertingi tam, kuris mokosi angli kalbos)	\$2.00 \$1.00
LITHUANIAN QUARTET (Barono, Katliškio, Landsbergio ir Seimiaus naujausi kūriniai)	\$4.95 \$4.00

Papiginimas galioja tik iki 1964 m. gruodžio mėn. 24 dienos. Užsakymus su čekiu ar pašto perlaida siųskit šiuo adresu:

Manyland Books, Inc. Box 266, Wall St. Station, New York, N. Y. 10005

VANDER WAGEN

ANGLYS

SINCLAIR ALYVA

Sinclair HEATING OIL SuperFlame

3605 West 63rd St. POrtsmouth 7-8020

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvir. 9—9 val., antr., treš., ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 po pietų

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šiaip ką apdrausti, reikš laikite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė istikus neturėsite jokių nemalonumų.

GENERALINIAI AGENTAI ŠIU kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE CO.
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE CO.
WESTERN CASUALTY & SURETY CO.

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

Remkite tuos, kurie skelbiasi dienr. Drauge.

AUKSTOS KOKYBES DEIMANTAI
AUKSINIAI PAPUOSALAI
IMPORTUOTI LAIKRODŽIAI

MARKS BROS. JEWELERS
100 S. State St.
IRA MARKS, President

ST 2-6800

NEJAUTRŪS? O GAL NET PERDAUG JAUTRŪS?

Amerikietis kritikas apie šio sezono Chicagos Lyric operos repertuarą

Kai mūsų spaudoje laiks nuo laiko tai prigėsta, tai vėl plykstelėja monologai ir dialogai, svarstą moralinę problemą literatūroje ir aplamai mene, tai vienam kitam skaitytojui gali sudaryti vaizdas, kad tokio klausimo kėlimas yra tik lietuviško konservatyvumo, gal net tam tikro kultūrinio tingumo ženklas, kad kituose, o ypač amerikiečiuose, problema niekada šitaip nepaklojama.

O tačiau vis dėlto... Ties patys iš šalies žiūrint, daug sau leidžia amerikiečiai, kartais, pasirodo, yra kur kas griežtesni už mus pačius net ir klasiškais virtusių veikalų atžvilgiu. Štai šios rūšies gana nelaukta įvairenybė, liečianti pačias populiariausias pasaulio operas.

Chicagos "Sun-Times" kolumnistas Paul Molloy dažnai primena, kad, prisidengiant kultūros šydu, labai daug moraliniai įtartinos medžiagos pateikiama visuomenei. Jo bendradarbis kritikas Robert March šia prasme peržvelgė šiemetinio Lyric operos sezono pastatymus.

Jam atrodo, kad beveik visi šių metų pastatymai toli gražu netiktų šeimyniniam pasigrožėjimui. Beveik visose operose pilna tokių dalykų, kurių nenorėtų tėvai rodyti savo vaikams.

Verdi opera "Il Trovatore", anot "Sun-Times" kritiko, yra pilna ištvirkimo, sadizmo ir keršto, kurioje brolis nužudo broį, o herojė miršta lėtos agonijos mirtimi, išgelbstinčia ją iš dar blogesnio, tradicinio likimo. Visoje operoje negalima išgirsti nė vienos moralinio pakilimo gaidos.

To paties kompozitoriaus "Don Carlos" operoje herojus išprotėja, geidamas savo pamotės, kurios vyras susinešęs su jos geriausia drauge. Donizetti operoje "La Favo-

rita" prostitutė tiesiog išgarinama. Tautos herojus paveikiama imt ją už žoną, tuo patenkindamas karaliaus norą atsikeršyti.

Daugelis žino apie laisvai besisveičiančią čigonę Carmen, kuri, besišvaistydama su torcadonais, vagimis, kontrabandininkais ir žmogžudžiais, nuveda puikų, jauną kareivėlį į prarają. Richard Strauss'o operoje "Ariadne auf Naxos" herojė meilužio atstumta, guodžiama neaiškių tipų, kurių vienas siūlo jai, kaip peteliškei, skridimą nuo vieno meilužio prie kito ir t. t. Pagaliau atvyksta ištvirkimo dievaitis Bachas, ir herojė apsvaigsta jo glėbyje.

Puccini "Tosca" apibūrinama, kaip ištęsta geidimo ir kriminalo agonija. Policijos vadas nužudomas, o egzekucija sudaro paskutinio akto viršūnę.

"La Boheme" operoje kompozitorius rodo tipišką prancūzišką istoriją, kur palaidas gyvenimas pristatomas itin patraukliu, tuo pačiu pakirsdamas sveiko, šeimyninio gyvenimo pagrindus ir vertę.

Mozart'o "Don Giovanni" operoje pasipila visa eilė niekšiškių epizodų: prievartavimas, žmogžudystė, gundantis suvedžiojimas. Čia garbinamas vienas šlykščiausių literatūroje personažų, kuris operoje vaizduojamas narsiu, patraukliu heroju.

Yra tik viena opera šio sezono Lyric pastatymuose, kuri tiktų visai šeimai — Rossini "La Cenerentola" — Cinderella. Čia March ir užklausa: kodėl negalime turėti daugiau panašių, švartų operų, kaip ši pastaroji, kurios moralinis tonas yra skaidriausias? a. n.

Proto grožis sukulia nusistebėjimą, sielos grožis — pagarba. — Fonteneli

Jonas Strungys

Senis ir mergaitė

NAUJI LEIDINIAI

• **Alė Rūta, GYVENIMO LAŠAI.** Eilėraščiai. 1964 m. Rinkinys 64 psl. Leidėjas nėra visiškai aiškus, matant tik "Printed by NIDA PRESS, London, W. II" ir Nidos įprastinį ženklą, bet nerandant niekur Nidos knygoje naudojamo leidinio numerio. Kaina taipgi nepažymėta.

Skaitant šį Alės Rūtos rinkinį, aiškėja, kad ji, lyginant su geriausia rašytojos proza, nėra poetė. Tad, manytume, gal būtų buvę net geriau šią, visapusiškai silpną poeziją atskiru rinkiniu viešai ir nerodyti. Alės Rūtos kūrybai šie "Gyvenimo lašai" nieko svaresnio neprideda, o atvirkščiai, net pritemdo tokių, neabejotinai puikiai pavykusių "Trumpos dienos" ir "Kelio į kairę" romanų kūrėjos vardą.

Šiaip ar taip, prie rinkinio išleidimo pirštus yra prikišusi

"Nidos" leidykla. Tačiau už išorinį rinkinio apipavidalinimą leidyklos pagirti negalėtume. Nežiūrint neblogo popieriaus, prastai sukomponuotas ir dar kreivai viela prisegtas viršelis knygelei teikia tiesiog spaudos draudimo laikų išvaizdą.

• **KNYGŲ LENTYNA.** Lietuvių bibliografinės tarnybos biuletėnis, 1964 m., sausio - kovo mėn., nr. 1. Nors ir pavėluotai, tačiau šitas, mūsų leidinių istorijai taip labai reikšmingas leidinys vis dėlto išėjo, o būta jau gana rimto pavojaus jo netekti. "Knygų Lentyna" atsigaivo dėka savo skaitytojų Br. Kvickio ir A. Vadopalo pastangų. Pirmasis nedavė ramybės Bendruomenei, o antrasis surašo mecenatą šiam numerui ir dar kelis kitems...

Šį numerį išleido savo lėšomis Vladas Vijelkis. Numeriai 2 ir 3 parengti spaudai, o nr. 4 išeis jau po Kalėdų.

Prenumerata 1964 m. \$2.50 JAV-se ir Kanadoje, tik \$1.50 kituose kraštuose. Tiek pat ir 1965 metams.

Prenumeratą siųsti čekiais ir pašto perlaidomis (money order) — Lithuanian Bibliographical Service, 1132 N. Walnut St., Danville, Illinois 61833.

• **LIETUVIŲ GYDYTOJŲ BIULETENIS,** 1964 m., spalio mėn., nr. 4 (14). Viršelyje ir pirmajame puslapyje užakcentuojama dr. V. Kudirkos asmenybė, sektina ir dabarties jo profesijos kolegoms ryšium su 75 metų nuo "Varpo" pasirodymo ir 65 metų nuo dr. V. Kudirkos mirties sukaktimis. Leidinyje šalia apžvalgiųjų lietuvių gydytojų veiklos aprašų talpinama ir keletas platesnio dėmesio vertų mediciniškos temos straipsnių, įdomių ne vien tik specialiai gydytojui, bet ir kiekvienam, besirūpinančiam savo sveikata ir norinčiam pasek-

ti šių dienų medicinos pažangą bei problemas.

• **SALTINIS,** 1964 m., spalio mėn., nr. 5 (18). Kuklus, bet simpatiškas tikiybines ir tautinės minties žurnaliukas, leidžiamas Sv. Kazimiero sąjungos Anglijoje. Straipsniai neilgi, bet įvairūs ir lengvai skaitomi. Užgirtina redakcijos pastanga nuolat atspausdinti kaimyninio gyvenančio poeto Vlado Šlaito naujausių eilėraščių. Ir šį kartą literatūrinis "Saltinis" svoris gula kaip tik ant Šlaito.

• **STUDENTŲ GAIRĖS,** 1964 m. lapkričio mėn., nr. 43. Lietuvių studentų sąjungos JAV - Kanadoje leidinys. Redaktorius Rimantas Griškėlis. Pastarasis numeris tiek techniškai savo sutvarkymu, tiek gražiai sugrupuota ir sumaniai atrinkta medžiaga yra tiesiog naujai atsi-gavęs. Leidinys įdomus ne vien tik studentams, bet ir visiems, dar jaunos dvasios arba bent smalsiems sužinoti, kuo domisi ir kaip kruta mūsų studentija.

Petkus

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS
2533 West 71st St. Telef. Grovehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, Townhall 3-2108-09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS
6845 SOUTH WESTERN AVE. REPUBLIC 7-9500

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

PIRKITE DABAR TIESI OG NUO MR. NELSON SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — Cedarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYGIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų
2445 WEST 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

- Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
- STEPONAS C. LAKAWICZ**
2424 W. 69th STREET Tel. REPUBLIC 7-1218
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
  - PETRAS BIELIONAS**
4348 S. CALIFORNIA Tel. Lafayette 3-3572
  - ANTANAS M. PHILLIPS**
3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
  - POVILAS J. RIDIKAS**
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
  - LEONARDAS F. BUKAUSKAS**
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. Commodore 4-2228
  - JURGIS F. RUDMIN**
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138—1139
  - VASAITIS — BUTKUS**
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYMPIC 2-1003

RŪTA

MARQUETTE PARKE
6812 So. Western, PR 8-3493
Čia gaunsite lietuviškus valgius, pri-taikytus jūsų skonui!

Atdara kasdien nuo 7 v. r. iki 8 v. v., o sek. nuo 11 val. ryto iki 8 val. vakaro.
J. ir K. Baltramionai, Sav.

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

NOVEMBER - LAPKRIČIO 25, 27, 28 D.D.

POPULAR BRAND OF IMPORTED	
FRENCH COGNAC	Fifth \$4.98
DUJARDIN V.S.O.P. 84 Proof GERMAN BRANDY	Fifth \$5.29
COEUR DE FRANCE GRANDE FINE CHAMPAGNE COGNAC	Fifth \$4.29
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U. S. P.	Fifth \$4.89
MIRAFIORE IMPORTED ASTI SPUMANTI or Nebbiolo Spumanti Sparkling Wine	Fifth \$2.98
CHERRY MARNIER or GRAND MARNIER LIQUEUR	Fifth \$6.49
MOET & CHANDON IMPORTED Extra Dry French Champagne	Fifth \$3.98
LUANA Imported Coffee Liqueur	Fifth \$4.79
VANDERFLIP Imported Cherry Dutch Raspberry or Black Currant Wine	Fifth \$1.89
LOWENBRAU or WURZBURGER BEER Case of 24 — 12 oz. Throw Away Bottles	\$7.95

Stirbis Fuel Oils

Aliejus virtuvei ir krosnimis.
"Geresnė ir pigesnė alyva"
Tel. HEMlock 4-6264
PETER STIRBIS
6741 So. Maplewood Ave.
Chicago 29, Illinois

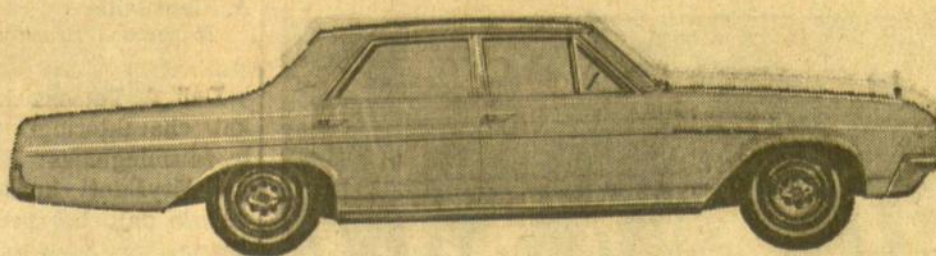
Čia galite netik gerai ir nebrangiai pavalgyti, bet atsvešti krikščynas, vedybas, sukaktuves ir kitokias Jūsų šeimynines ar visuomenines progas.

Elektriniai vėsinamas. Atvykit į mūsų restoraną-lounge, kur valgių pasirinkimas įvairus, nebrangios kainos ir taip pat didžiausias pasirinkimas vietos ir užsienio gėrimų. Parap. draugijos, klubai ir vienuolynų rėmėjų draugijos susirinkimams ir posėdžiams bankieto patalponis naudojami nemokamai. Telpa virš 300 asmenų. Kad būtumėt ištikrinti dėl vietos, patelefonuokite 436-4622. Atdara nuo 6 val. ryto iki 1 val. nakties.

BUICK'as Lietuviškas Automobilis

Parduodamas 4 durų SEDAN, pilnai įrengtas: Automatinė transmisija, radio, šildytuvas, Power steering, baltos padangos (White Wall Tires), mėlynas stiklas (Blue glass) priekiniam langui.

Viso pilna kaina **\$2,475**
Taksai priskaitomi atskirai.

MILDA BUICK, INC.

907 West 35th Street Telef. LA 3-2022
DAN KURAITIS, savininkas

PARDAVEJAI:
Fred Garacl
Leo Claranino
Edward McCarthy
Charles Kane

Wouldn't you really rather have a BUICK, 65-Buick?

Moterų Gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill., 60629
Tel. 925-5988

REKOLEKCIJŲ MINTYS

D. AUG IENĖ

"Nuteriata žemė, nes nėra joje nė vieno, kuris iš širdies masytų" — ta mintimi, išreikšta kažkurio rašytojo, prel. J. Balčiūnas pradėjo uždaras lietuvių moterų rekolekcijas lapkr. 7 d. vakare Cenacle vienuolyne, mažojoj koplytėlėj.

Tyla ir Dievo artumas

O "pasauliui pakeisti Dievas reikalauja tik pusvalandžio tylos". Visų tylos, visuotinos, pilnos tylos ir nuosirdaus susimąstymo. Aišku, 37 moterys, suvažiavusios vienuolynan iš Chicago ir priemiesčių, pasaulio nepakeitė. Jų gi pačių dvasinis pasaulis, per dvi tylos ir susikaupimo dienas, nuskaidrėjo ir nurimo.

Visų devynių ilgesnių ir trumpesnių konferencijų tikslas buvo išryškinti Dievo artumą žmogui, pabrėžiant besąlyginį Dievo žmogaus sutapimą išganingoje mistinio Kristaus misterijoje.

Kuo skiriamės mes nuo Senojo Įstatymo žydų, kurie Išganytojo ieškojo atskirose gentyse, kurių visų dėmesį sutelkdavo koks iškilnis žmogus, o atėjus tikrajam Atpirkėjui, jo nepažino, atmetė ir pasmerkė, jį išniekino?

Kuo skiriamės nuo jų, jei Dievo ieškome debesyse ir danguje, o žmogui užtrenkiame duris, jį paliekame vieną audros ir šaltyje, lyg jis nebūtų mūsų brolis?!

Kristus yra nuolat tarp mūsų. Daugiau. Jis gyvena kiekviename iš mūsų. Vienuose jis yra pilnateisis šeiminkas, gerbiamas ir mylimas, kituose jis retai atsimenamas draugas, trečiuose, reikalui esant, panaudojamas tarnas. Esama žmonių, kuriuose Dievas yra lyg stori pelenų sluoksniu užgrūvusi žarija, užšlopinta ir dūstanti. Bet ji yra. Ta žarija, kuri, nupūtus pelenus, gali išleisti gaisrą. Dievo ir žmogaus meilės gaisrus.

Mūsų veikimas yra mūsų valioj

Panašios buvo ir tos 37 moterys, kurios, palikusios namų ruošą, vyrus ir vaikus, pašventė tas dvi dienas nupūsti pelenus nuo savo Dievo. Dievą jausti yra Dievo malonė, kuri daug pareina nuo žmogaus noro ir pastangų, bet Kristus malonėje esančiame žmogui visada yra ir jo apvaizda apima viską, kur yra bent koks veikimas. Dievo veikimas kūriniuose yra dinamiškas. Mes veikiame, nes Dievas yra mumyse. Kai sustojame veikę, nustoja egzistavę. Išsilaukimas bume yra nuolatinis kūrimas. Mūsų valioje yra pakreipti mūsų veikimą į gerą ar blogą kelią. Čia glūdi žmogaus didybė. Suprasti ir pamilti gerį, jį praktikuoti ir yra kiekvieno žmogaus svarbiausias tikslas. Gyventi tuo, kuo Dievas gyvena, elgtis taip, kaip Kristus elgtųsi, tavo vietoje būdamas, yra tavo ir mano pareiga.

Atramos taškas ir artimo duona

Archimedeas sakė: "Duokit man atramos tašką ir aš pajūdinsiu pasaulį". Atramos tašką nešiojamės kiekvienas. Mumyse gyvena Kristus. Šitos tiesos nereikia užmiršti savo visame gyvenime, savo elgesyje, savo santykiuose su žmonėmis, žodyje ir mintyse.

"Mažutėliai prašė duonos, bet niekas jiems jos nedavė", —

rauda pranašas Jeremijas. Mes nemokame įžvelgti aplinkui slankiojančio skurdo ir nepritekėliaus, nes sunkiai patikime, kad yra mirstančių iš bado. Misionierių ir labdarių šauksmas mūsų nebejaudina, nes galvojame, kad visų dvasiškųjų amatų prašyti ir nepasitenkinti turimu. Tuo tarpu nuo mūsų stalo lengvai gali būti skiriama dalis vargšams ir paramos reikalingiems. Ir taip atsitinka su žmonėmis, kurie palieka gyvojo vandens šaltinį ir išsikasa šulinius, kurie nelaiko vandens". Žmogus dažnai atramos tašką ir tikslą pasirenka materialines gėrybes ir žemėje sutirpstančius dalykus.

Bet kas šios žemės gyvenime rūpinasi tik savimi, gyvenimo tikslo nepasiekia. Tikrojo krikščionio gyvenimas — pakilti virš kasdieniškumo ir gyventi kitiems.

Nevalia užsisiklėti dvasinio egoizmo klaute. Dievas baudžia tą, kuris jam duotą talentą užkasa žemėje. Dalinamos dvasinės vertybės ne mažėja, bet auga, tad: "dalinkimės duona ir širdimi". "Tegul kiekvienas duoda džiaugdamosis, nes linksmą davėją myli Dievas".

Gyventi kitiems, save pamirštant, kartais net kančią pasirinkus, yra kelias į tobulumą. Kančia pati savyje neturi gėrio. Įprasiminta ir paaukota kančia yra tampriausias vienybės ryšys. Kentėdamas žmogus stovi arčiausiai Kristaus. "Visa galiu su Tuo, kuris mane stiprina".

Malda ir džiaugsmas

Malda yra paprasčiausias vienybės aktas, paprasčiausias ir pagrindinis. Reikia melstis ir nepavargti, nes malda — sielos kvėpavimas. Kas nustoja melstis, nustoja kvėpuoti, o nustojęs kvėpuoti — miršta. Bet tas, kuris meldžiasi, turi gyventi su Dievu ir jį kitiems liudyti. Netinkamas krikščionio elgesys užmuša Dievą tuose, kurie kritiškai jį stebi.

Džiaugsmas yra krikščionio žymė. Krikščionis turi būt džiugus ir giedras, nes meilė be džiaugsmo nėra pilna.

Tai dalis minčių, kuriomis gyvena rekolektantės. Be to, jos daug meldėsi, mąstė, lankė švč. Sakramentą, ėjo kryžiaus kelius. Per šv. Mišias buvo atsakinėjama lietuviškai. Visas tas dvi dienas tarp savęs nebuvo kalbama

A. Tamošaitienė

Mano vingiai (aliejus)

Iš parodos lapkričio 26-29 d. Brooklyne, N.Y.

Bernadeta Piežaitė ir moti nos džiaugsmas Afrikoje...

LIETUVAITĖ ARABŲ LIGONINĖJE AFRIKOJE

Svelnumas ir meilumas be žodžių yra suprantamas visame pasaulyje. Tai tarptautinė kalba, pricinama visokiausio amžiaus žmonėms. Ir šioje nuotraukoje kūdikis ir jo motina puikiai supranta lietuviškas gerumą ir pasiukojimą, kai gailingoji sesuo Bernadeta Piežaitė gyvena lietuviškame Marquette Parke, Chicagoje, 6100 So. Albany. Ji yra viena iš 21 savanorių galestingųjų seserų Taikos korpuse (Peace Corps.) šioje Šiaurės Afrikos respublikoje. Ji yra dukterė Stasio (Chicago American dienraščio redaktoriaus) ir Onos Piežų. Ji baigė Marijos Aukšt. mokyklą Chicagoje ir St. Mary's School of Nursing Kankakee, Ill. Ji yra buv. gail. sesuo Illinois Research ligoninėje. Josios 2 metų savanoriškas darbas baigiasi 1965 m. vasario mėn. Ji mėgsta savo darbą, ypač su mažais vaikais. Tunisijoje kartu su

dviem Taikos korpuse savanorėmis - amerikietėmis galestingosiomis seserimis ji įvedė ligoninėje amerikiečių metodus ir pamokė vietines galest. seseris švaros bei kitokių pažangesnių amerikiečių slaugymo metodus. a

Mirė žaislų gaminanti vienuolė

Motinėlė Bernadette McVeigh, 88 m., Duchesne kolegijoje žinoma kaip "žaislų gamintoja vienuolė", mirė šiomis dienomis Omahoje, Neb. Ji darė vaikams prikimštus žaislus. Ji net keletą kartų laimėjo visos tautos įvertinimą bei pripažinimą paskutiniaisiais metais už savo nepaprastus sugebėjimus

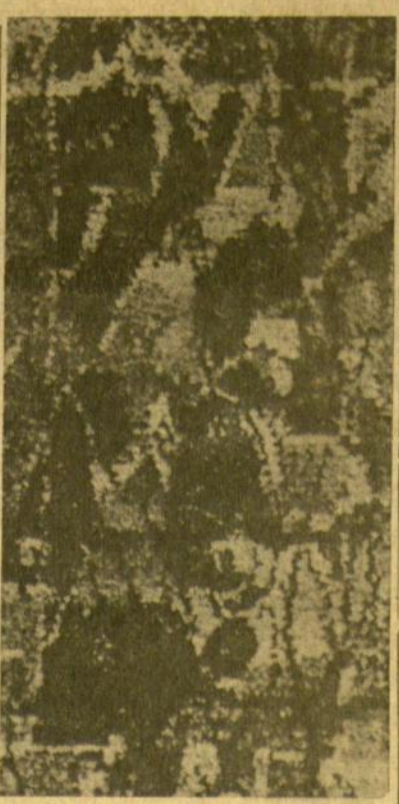
Skyrybos Belgijoje

Pagal advokatų, teisėjų ir vedybų patarėjų išstudijuotą teisę, sakoma, kad belgų skyrybų eiga esanti pati geriausia visame pasaulyje. Belgų įstatymas priima skyrybas pagal abiejų pusių bendrą sutarimą, nei vienos pusės neapkalbinant nusiukaltimu. Tačiau pati procedūra nėra greita. Prieš suteikiant persiskyrimą, visi klausimai dėl alimentų ir vaiko globos turi būti sutvarkyti. Tada abi pusės turi kalbėtis su teisėju ketvertą kartų be savo advokatų. Kiekviena proga teisėjas stengiasi besiskyrimą porą sutaktyti. Šie keturi pasikalbėjimai tęsiasi vienerių metų laikotarpyje kas trys mėnesiai. Jei nepasiekama susitaikymo, duodamos skyrybos. Ir tada nė viena pusė nėra kalta.

Tamošaitienės kūrybos kelias

ILONA GRAZYTĖ

Ūkanos pėdsakai miško brūgynė, versmės išgraužtas akmenis paviršius, apšarmojusių šakelių filigras, saulėtekio gijos miško tankumyne — gamtos nuolat besikeičiančių nuotaikų miniatiūra yra dail. A. Tamošaitienės kūrybos temos. Šios praeinančių sezonų žaismo nuotrupos atkurtos impulsyviai, ne tam, kad žiūrovas jos lygintų su gamtos tikrove, bet tam, kad pajustų jų begalinį įvairumą ir subtilumą. Šių gamtos nuotaikų perdavimas pasižymi paprastumu ir savitu meno tikrovės pajutimu, kurie daugiausiai patraukia žiūrovą. Paprastumu, nse menininkės žvilgsnis į gamtą nefalsifikuotas nei sentimentalumu nei perdaug imantriomis stilistinėmis priemonėmis. Savi-tumui, nes kiekvienas yra išreikštas A. Tamošaitienei charakteringu ir pastoviu braižu.

A. Tamošaitienė Kilimas Iš parodos Brooklyne, N.Y.

Dail. A. Tamošaitienės technikai charakteringi vientisumas ir žaismingumas: Nėra bandoma išryškinti kurią nors paveikslą, bet per kontrastines spalvas ir jų grupių junginius perduoti nuolat besikeičiančio gamtoje pagautą momentą. Paveikluose vingiuojantys juodų ar baltų linijų pluoštai duoda jiems lengvumą ir žaislingumą, ritmą sodriame spalvų tonų išsiliejime.

Be pozos, be savęs egzaltavimo, be dirbtinio efekto ieškojimo — lyriškas, intymus ir savitas — toks yra A. Tamošaitienės kūrybos kelias. (Iš Brooklyno, N. Y., parodos katalogo.)

Elegantiškoji romo "boba" su persikais

Besiantinant Kalėdų šventėms, moterys galėtų papuošti savo švenčių stalą pajavirintais kepiniiais.

Tiek sviestinis mielių pyragas, tiek sultingi iš dėžučių persikai yra aromatiškai iškvėpinti romu, ir visa tai sudaro skanų, elegantišką desertą.

1964 m. persikų derlius buvo taip gausus bei geras savo kokybe, kad dėžutėse perkami persikai yra kaip tik tos gerosios kokybės gaminiai.

Imti: 1 dėžutė (kenukė 1 svaro) supiaustyti persikai (peach slices), 1¼ puod. cukraus, druskos, ¼ arb. šaukšt. muškato riešuto (nutmeg), 2 valg. šaukšt. citrinos sulčių, ¼ puod. romo arba 1 valg. šaukšt. romo ekstrakto, pridėjus 3 valg. šaukšt. vandens, 1 gabaliukas arba 1 pokelis mielių, ¼ puod. šilto vandens, ¼ puod. lengvos grietinės, užvirintos ir atšaldytos, 3 kiaušinių tryniai, 1¼ puod. persijotų miltų, ½ arb. šaukšt. sutarkuotos citrinos žievės, ¼ puod. sušildyto sviesto ir plakamosios grietinės (whipped cream).

Nuo persikų nusunkti syrupą; pridėti vandens, kad išeitų 1 puodukas skysčio. Puode sumaišyti su 1 puod. cukraus, dėl skonio truputį druskos, muškatinio riešuto ir citrinos sulčių.

Užvirinti, nuolat maišant, kol cukrus ištirps; pavirinti švelniai 3 min. Atšaldyti iki drungnumo, užpilti ant persikų su romu.

Uždengti; leisti pastovėti mažiausiai 2 valandas. Suminkštinti mieles šiltam vandeny. Bliūde sumaišyti grietinėlę, trynius, ¼ puod. cukraus ir ½ arb. šaukšt. druskos. Pridėti mielių mišinį, miltus ir citrinos žievelės. Gerai plakti 2 minutes. Uždengti; tepakyla šiltoje vietoje, kol dvigubai padidės (bent 1½ val. tepastovi). Pridėti sviesto, gerai išplakti, kol viskas išsimaitys.

Sudėti į gerai išteptą indą (1½ kvortos talpos apskrita inda su skylė vidury); vėl duoti pakilti, kol padvigubės (apie 30 min.). Kepti 350° (vidutinio karštumo) krosnyje nuo 20 iki 25 min. Inde šaldyti 5 min. (iškeptą); tada apversti ir išversti į lėkštę.

Nusunkti sirupą nuo persikų. Apipilti (apipurkšti) atsargiai šiltą pyragą, kad sirupas įsigertų į jį, tada vėl po truputį pridant. Perdėti į stalan paduodamą lėkštę; pridėti persikų vidury ir apie pyrago kraštus. Uždengti; atšaldyti 1 val. ar daugiau. Papuošti su išplakta grietinėle. Išena maįdaug 8 asmenims.

FILMŲ ĮVAIRUMAI

STASĖ SEMENIENĖ

Sužlugdytas klasinis žemčiūgas

Kažkas kažkur pakeliui paklydo. Sprendžiant iš visų dainių, filmas "The Outrage" turėtų būti didžiausias pasisekimas, de... išėjo priešingai. "Rashomon", kuris buvo paimtas pagrindu minimam filmui, pradžioje buvo pasižymėjęs klasinis japonų filmas, o vėliau pasisekęs pastatymas Broadway scenoje. "The Outrage" filmo režisieriaus Martin Ritt paskutinysis filmas buvo išgirtasis "Hud".

Tačiau jojo naujai atpasakojamas "Rashomon", perkeltas į Arizoną 19 šimt. pabaigoje, yra be abejonės grynas nepasisekimas. Nepakėlė filmo vertės nei atmintino "Hud" dar du dalyviai: vainikuota žvaigždė Paul Newman bei fotografas James Wong Howe. 1952 m. laimėjusio "Oscara" režisieriaus Akira Kurosava klasinis žemčiūgas virto šį kartą paprastu pilku akmenėliu, ant kurio suklypo talentingasis režisierius Martin Ritt. Jis mėgino sumaišyti ir welt - schmerzą ir dramos veikėjų intelektualinį pasireiškimą ir pajukiamą samurai (japonų karininko) didvyriškumą iš "Rashomon".

Taipgi filme įjungtas faktas, per amžius kerėjęs filosofus, kad nuotykioliudinkai gali atpasakoti nepaprastai skirtingas versijas, ką jie matė.

Filme pasakojama, kaip meksikiečių banditas brutaliai užpuola keliaujančius vyrą su žmona, jį pririša prie medžio, ją nuskriaudžia, o vėliau nužudo ir jos vyrą. Keturios visai priešingos versijos pasakojamos teisme, sugrįžtant į praeitį.

Paul Newman charakterizavo tikrai autentišką plėšiką, nors vietomis jis sunkiai suprantamas kalboje, lyg pamėgdžiojats Marlon Brando.

Mūsų žymusis Laurence Harvey — visados puikus aktorius, kaip buvęs konfederatų pulkininkas, ir gabioji aktorė Clai-ze Bloom — jo žmona, abu neįtikinantieji ir mediniai. Tai teksto ir režisūros klaidos. Edward G. Robinson — 1870 m. ciniškas apgavikas, gerai pavykęs tipas, Howard Da Silva — ludininkas, neludijęs teisme ir William Shatner — nusivylęs dvasiškis atrodė viso įvykio lieka kiek pralinksminti.

Juoda - balta fotografija yra meniška ir didelis techniškai plusas. Tik suaugusiems.

Naujas geros vilnos ženklas Rūpestingos bei praktiškos pirkėjos, pasirinkdamos rūbą, ras šitą naują kokybės simbolį. Sukurtas Vilnos biuro, jis yra duodamas tik geros kokybės prekėms — pasaulio geriausiai ir tikrai vilnai. Šis vilnos ženklas kol kas tevertojamas tik ant vyrų ir moterų geriausių vilnonių rūbų, vėliau jis bus panaudotas ir plačiau. Pirkėjos gali būti užtikrintos, kad šis ženklas (kairėje viršūj) yra lygus sidabro Sterlingo ženkliui ar Underwriters Label ant elektrinių gaminių.